

Optimalizace daně z příjmu fyzických osob

Adam Tomčal

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Adam Tomčal**
Osobní číslo: **M190493**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Optimalizace daně z příjmu fyzických osob**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši zaměřenou na daň z příjmu fyzických osob a její optimalizaci.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybranou fyzickou osobu a analyzujte její současnou daňovou povinnost.
- Analyzujte možnosti optimalizace daně fyzické osoby.
- Vyhodnoťte analýzu a sestavte konečný návrh pro optimalizaci.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- BERÁNEK, Petr. *Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ: a další poplatníky s dílčím základem v § 7*. Olomouc: ANAG, 2021, 311 s. ISBN 978-80-7554-318-9.
- JAMES, Simon a Christopher NOBES. *The economics of taxation: principles, policy and practice*. 18th ed. Birmingham: Fiscal Publications, 2018, 326 s. ISBN 978-1-906201-42-5.
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.
- MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnížší daň*. Olomouc: ANAG, 2019, 279 s. ISBN 978-80-7554-195-6.
- VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, 406 s. ISBN 978-80-7598-887-4.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Homola, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **11. února 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **20. května 2022**

L.S.

---

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

---

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 11. února 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: Adam Tomčal

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tahle bakalářská práce je zaměřena na optimalizaci daně z příjmu fyzických osob. Teoretická část práce je založena na literární rešerši dani z příjmu fyzických osob a popisuje metody její optimalizace. Sociální a zdravotní pojištění jsou také součástí této práce, protože stejně jako u daně je odvod pojistného povinný. V praktické části se autor této práce zaměřuje na aplikaci legálních metod optimalizace na konkrétní osobu a vytváří několik scénářů, ve kterých testuje jejich účinnost. V závěru autor porovnává varianty a tu nejefektivnější doporučí fyzické osobě.

Klíčová slova: optimalizace, daň z příjmu fyzických osob, sociální pojištění, zdravotní pojištění, fyzická osoba

ABSTRACT

This bachelor thesis is focused on optimization of personal income tax. The theoretical part of the thesis is based on literar researches of personal income tax and describes a methods of optimization. Social and health insurances are also part of this thesis because as with the tax the payment of insurances is compulsory. In the practical part, the author of this thesis focuses on the application of legal methods of optimization to the specific person and creates several scenarios in which he is testing its effectiveness. In the end, the author compares the variants and suggests the most effective one to the individual.

Keywords: Optimization, Personal Income Tax, Social Insurance, Health Insurance, Individual

Poděkování:

Rád bych poděkoval panu Ing. Davidu Homolovi, Ph.D., za odborné vedení a rady. Dále bych chtěl poděkovat rodině a přátelům za podporu v době psaní této práce.

Motto:

„Na tomto světě není nic jistého mimo smrt a placení daní.“

Benjamin Franklin

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 DAŇ A JEJÍ POJMY.....	13
1.1 DAŇ.....	13
1.1.1 Funkce daně.....	13
1.2 ZÁKLADNÍ POJMY DANĚ.....	14
1.2.1 Daňový subjekt.....	14
1.2.2 Předmět daně.....	15
1.2.3 Osvobození od daně.....	15
1.2.4 Sazba daně.....	15
1.2.5 Základ daně.....	17
1.3 ROZDĚLENÍ DANÍ.....	17
1.3.1 Přímé daně.....	17
1.3.2 Nepřímé daně.....	18
2 DAŇ Z PŘÍJMU FYZICKÉ OSOBY.....	19
2.1 ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ A ROZHODNÉ OBDOBÍ.....	19
2.1.1 Zdaňovací období.....	19
2.1.2 Rozhodné období.....	19
2.2 POPLATNÍK A PLÁTCE DANĚ.....	20
2.2.1 Poplatník.....	20
2.2.2 Plátce.....	20
2.3 PŘEDMĚT DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	21
2.4 SAZBA DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	22
2.5 ZÁKLAD DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	23
2.5.1 Dílčí základ daně podle § 6.....	23
2.5.2 Dílčí základ daně podle § 7.....	24
2.5.3 Dílčí základ daně podle § 8.....	27
2.5.4 Dílčí základ daně podle § 9.....	28
2.5.5 Dílčí základ daně podle § 10.....	29
2.5.6 Nezdánitelné části základu daně.....	30
2.5.7 Odčitatelné položky od základu daně.....	31
2.6 SLEVY NA DANI.....	32
2.6.1 Základní sleva na poplatníka.....	32
2.6.2 Sleva na manželku (manžela).....	32
2.6.3 Sleva na dani na invaliditu.....	32
2.6.4 Sleva na dani na studenta.....	33
2.6.5 Sleva na dani za umístění dítěte.....	33
2.7 DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ.....	33

2.8	VÝPOČET A ODVOD DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	34
2.8.1	Výpočet daně z příjmů fyzických osob.....	34
2.8.2	Odvod daně z příjmů fyzických osob.....	35
3	SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	36
3.1	POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	36
3.1.1	Zaměstnanci a zaměstnavatelé sociální pojištění	36
3.1.2	OSVČ sociální pojištění	37
3.1.3	Dobrovolní účastníci důchodového pojištění.....	38
3.2	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	38
3.2.1	Zaměstnanci a zaměstnavatelé zdravotní pojištění	38
3.2.2	OSVČ a osoby bez zdanitelných příjmů zdravotní pojištění	39
4	OPTIMALIZACE DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	40
4.1	PAUŠÁLNÍ DAŇ	40
4.1.1	Výhody paušální daně	40
4.1.2	Nevýhody paušální daně	41
4.2	PAUŠÁLNÍ VÝDAJE NA DOPRAVU	41
4.2.1	Vozidlo zařazené v obchodním majetku	41
4.2.2	Vozidlo nezařazené v obchodním majetku	42
4.3	PŘEVEDENÍ PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ NA SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBU.....	42
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	44
5	PŘEDSTAVENÍ OSVČ	45
6	KALKULACE DÍLČÍCH ZÁKLADŮ DANĚ PANA XX	47
6.1	DZD § 9.....	47
6.2	DZD § 7.....	49
7	MOŽNOSTI OPTIMALIZACE DANĚ Z PŘÍJMU PANA XX.....	55
7.1	VARIANTA 1	56
7.2	VARIANTA 2	59
7.3	VARIANTA 3.....	64
7.4	VARIANTA 4.....	67
7.5	VARIANTA 5.....	69
7.6	VARIANTA 6.....	73
7.7	VARIANTA 7.....	75
7.8	VARIANTA 8.....	78
7.9	VARIANTA 9.....	79
8	POROVNÁNÍ VARIANT A DOPORUČENÍ	82
8.1	POROVNÁNÍ VARIANT.....	82
8.2	DOPORUČENÍ.....	84

ZÁVĚR	86
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	88
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	90
SEZNAM OBRÁZKŮ	91
SEZNAM TABULEK.....	92

ÚVOD

Daně jsou odvodovou povinností, se kterou se za život setká snad úplně každý. Ovlivňují nás běžně jak přímou formou, tak i nepřímou. Tato práce se zabývá konkrétní přímou daní, a to daní z příjmů fyzických osob, jejichž problematiku a způsob optimalizace autor rozebírá.

Téma optimalizace daně z příjmu fyzických osob autor shledává atraktivním především z důvodu životní praxe. Je si vědom, že téměř všichni platí daň z příjmů, ale málokdo se dokáže vyznat v zákonu o dani z příjmů, a proto nesnadno nachází cestu ke snížení povinného odvodu, přičemž daňová optimalizace je legální způsob snížení této platby zcela v mezích zákona. Inspirován tímto faktem autor zpracovává své téma.

Teoretická část práce je rozdělena do čtyř kapitol, ve kterých autor provádí literární rešerši, na jejíž základě v praktické části aplikuje nasbírané poznatky a sestavuje varianty optimalizace daně z příjmů konkrétní fyzické osobě panu XX.

První kapitola je určena k seznámení do světa daní. Autor se v ní zaměřuje na představení daní a jejich pojmů. V následující kapitole se autor zabývá konkrétně daní z příjmů fyzických osob a jejími pojmy. K pochopení daně z příjmů fyzických osob je nezbytné analyzovat zákon č. 586/1992 Sb., na jehož základu autor popisuje problematiku zdanění veškerých příjmů fyzických osob a obecně analyzuje možnosti snížení daňového zatížení.

K dani z příjmů fyzických osob je úzce spojen taky odvod na sociálním a zdravotním pojištění, který lze z ekonomického hlediska chápat jako formu daně, jelikož je taky součástí povinné platby určené zákonem. Pojistné odvody autor představuje ve třetí kapitole, v níž na základě literárních zdrojů seznamuje s pravidly odvodů pro veškeré fyzické osoby.

Poslední kapitola teoretické části je zaměřena na možnosti daňové optimalizace, které autor následně aplikuje v praktické části na konkrétní fyzickou osobu a její daňové zatížení.

Teoretická část práce zpracovává poznatky k pochopení dani z příjmů obecně pro veškeré fyzické osoby. V praktické části autor pomocí konkrétních podkladů a dat poskytnutých panem XX sestavuje daňové zatížení podnikatele a jeho optimalizaci. Na základě informací načerpaných v teoretické části autor pomocí různých forem možností optimalizace daně z příjmů fyzických osob testuje jejich efektivnost a sestavuje panu XX scénáře zdanění příjmů k docílení co nejvyšší optimalizace daně a nejnižšího odvodu na pojistném.

Na závěr autor zhodnocuje veškeré varianty a doporučuje podnikateli konkrétní možnost.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této práce je optimalizace daně z příjmu fyzických osob s využitím dostupných teoretických informací podložených odbornou literaturou na konkrétním příkladu výpočtu daně osoby samostatně výdělečně činné. Snahou autora je nabídnout podnikateli nejefektivnější možnost kombinace podmínek pro snížení daně s respektem na povinné odvody na sociální a zdravotní pojištění.

Autor čerpá data k teoretické části z literárních a internetových zdrojů, jež uvádí v seznamu použité literatury a jiných zdrojů. Veškerá data jsou platná pro zdaňovací období, na které autor aplikuje výpočet daně z příjmů fyzických osob v praktické části.

Praktická část je zaměřena na výpočet daně z příjmů konkrétního podnikatele, který dosahuje příjmů podle § 7 a § 9 ZDP. Autor podnikatele stručně, výstižně představuje. Na základě představení se zabývá možnostmi a podmínkami pro snížení jeho základu daně. Snížení základu daně autor nejdříve testuje na způsobech využití výdajů souvisejících s jednotlivými příjmy, které později slouží jako základ pro jednotlivé optimalizace. Následné možnosti optimalizace autor aplikuje z teoretické části a analyzuje je postupně v jednotlivých variantách zdanění, které představují možné scénáře podnikatelova daňového břemene. Autor vymezuje varianty dle způsobu optimalizace, jakou zrovna využívají. První varianta představuje podnikatelovo aktuální daňové zatížení bez optimalizace. Následné varianty chronologicky za sebou porovnávají efektivitu daňového snížení. Rozličnými kombinacemi postupně nabízí možnosti k docílení markantnější efektivity. Každá z variant je autorem zpracována do přehledné tabulky názorně předkládající konkrétní zdanění.

Mimo daň z příjmů fyzických osob se jak praktická, tak teoretická část zabývá povinnými odvody na sociální a zdravotní pojištění, které tvoří nedílnou součást odvodové povinnosti. V teoretické části autor analyzuje jejich podmínky spolu se způsobem výpočtu, který pak následně využívá v části praktické a kalkuluje pojistné odvody podnikatele.

Výsledné doporučení je tedy ovlivněno i výší odvodu na sociální a zdravotní pojištění, které jsou započítány k dani z příjmů a tvoří konečnou odvodovou povinnost.

Ideální variantu optimalizace podnikatelovy daně s respektem na odvody sociálního a zdravotního pojištění autor předvádí na zjevném grafickém zpracování v komparaci s dalšími reálnými variantami. Svou výslednou tezi autor opatřuje náležitým komentářem opírajícím se o grafy.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇ A JEJÍ POJMY

První kapitola bakalářská práce se orientuje na svět daní, je v ní vysvětleno, co je to daň, proč se daň odvádí a jaké jsou její funkce. Následně se kapitola zabývá rozdělením daní a seznamuje se základními pojmy daní, které poté následně budou použity v dalších částech této bakalářské práce.

1.1 Daň

Daň je povinný odvod veřejným orgánům, za který není obdrženo žádný konkrétní ekvivalent. Daň slouží k přesunu peněz do státního rozpočtu. (James a Nobes, 2018)

Podle Buchty (2016) vedle zákonem určené povinné platby, daň obsahuje další tři typické charakteristiky, a to nenávratnost, neekvivalentnost a neúčelovost.

- Nenávratnost daně lze diferencovat od půjčky, u které se majetek po určité době vrací zpět. V demokratických právních státech není nijak spojována souvislost mezi výší placené daně a nároku na veřejně poskytované statky. Současně nevzniká žádný konkrétní nárok subjektu po zaplacení daně. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)
- Neekvivalentnost daně znamená nepoměr částky odvedené státu a čerpání ze státního rozpočtu v podobě výdajů či spotřebě veřejně financovaných statků. Setkáváme se s daněmi, které omezují rozdíly v důchodech jednotlivců tak, aby byly společností přijatelné. To znamená, že subjekt, který má vyšší příjem, by měl přispívat daněmi do veřejného rozpočtu více. Ovšem to ale neznamená, že z rozpočtu může čerpat více. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)
- Neúčelová je daň proto, že subjekt neví, jaké konkrétní státní výdaje bude financovat svou daní, tzn., že její výnos není určen na konkrétní výdaj. (Buchta, 2016)

1.1.1 Funkce daně

Záměr zdanění vyplývá z ekonomických funkcí veřejného sektoru. Mezi nejdůležitější funkce patří:

- alokační funkce,
- fiskální funkce,
- redistribuční,
- stimulační,

- stabilizační. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Alokační funkce daně koriguje uložení prostředků do míst, kam jich tržní systém vkládá málo, nebo v opačném případě odejmutí prostředků z míst, kde je jich příliš mnoho. Jako nástroj alokace se používá např. daňová úleva. (Kubátová, 2018)

Fiskální funkce daně slouží k naplnění státního rozpočtu. Tuhle funkci plní téměř všechny daně. Jednou z výjimek je ale daň ekologická, která funkci neplní. Ekologická daň může cílit na produkt, který ohrožuje životní prostředí, a tím i eliminovat výrobu a spotřebu vybraného produktu a současně zlikvidovat sebe sama. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Podle Klimešové (2018) se redistribuční funkce daně zaměřuje na zmírnění rozdílu v důchodech jednotlivých subjektů tak, že od poplatníků s většími příjmy nebo vyšším majetkem vybírá větší daň, a to následně umožňuje státu pomocí transferových plateb navýšit příjmy chudším (sociální podpora).

Stimulační funkce využívá vnímání subjektů, kteří zpravidla spojují daně jako újmu, kterou se snaží omezit. Stát na to následně reaguje pomocí různých forem daňových úspor subjektům. Pro ty, kteří se chovají např. nezodpovědně, je naopak stát může vystavit vyššímu zdanění. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Stabilizační funkce popisuje Kubátová (2018) jako omezování cyklických výkyvů v ekonomice ve snaze zajištění dostatečné zaměstnanosti a cenové stability.

1.2 Základní pojmy daně

V následující podkapitole bakalářská práce popisuje daňové pojmy, které jsou obecně používány ve světě daní, a to především daňový subjekt, předmět daně, osvobození od daně, sazby daně a základ daně.

1.2.1 Daňový subjekt

„Daňový subjekt je osoba podle zákona povinná strpět, odvádět nebo platit daň.“
(Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, str. 14)

Podle konstrukce a pravidel placení daně rozdělujeme daňové subjekty na plátce a poplatníky. Daňový poplatník je daňový subjekt (fyzická nebo právnická osoba), jehož předmět je přímo podroben dani. Daňový plátce je daňový subjekt (fyzická nebo právnická osoba), který je ze zákona povinen odvádět správci daně daň vybranou od jiných poplatníků

nebo sraženou jiným poplatníkům pod svou majetkovou odpovědností. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

1.2.2 Předmět daně

Předmětem daně obecně rozlišujeme úplné vymezení rozsahu objektu zdanění konkrétním zákonem, který upravuje místní daňovou povinnost. (Daňový subjekt)

Rozdělujeme předmět daně do čtyř skupin = hlava, majetek, důchod a spotřeba. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

1.2.3 Osvobození od daně

Jedná se o úsek předmětu daně, ze kterého není vybírána daň. Poplatník daně není povinen, ale ani oprávněn úsek daně zahrnout do základu daně. Jde o segment daně, který zpravidla není součástí základny pro výpočet částky daně. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

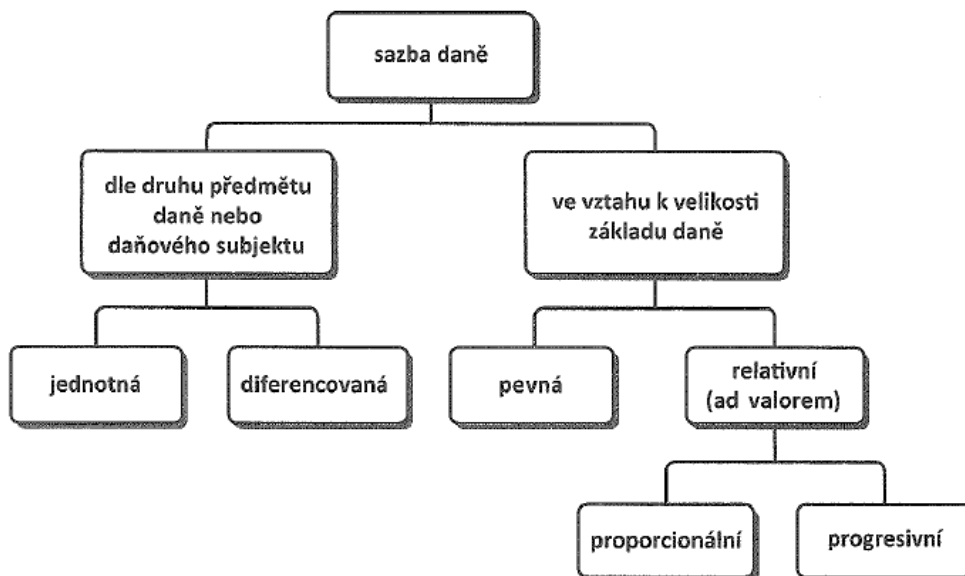
Částečné osvobození daně znamená, že při splnění podmínek může subjekt část určitého předmětu osvobodit, ale zbytek z celku, který podmínky již nesplňuje, podléhá zdanění. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Úplné osvobození na rozdíl od částečného osvobození se použije pouze tehdy, pokud jsou splněny všechny podmínky včetně limitu, pokud je některá podmínka nesplněna, byť jenom například přesah o 1 Kč od limitu, tak celá částka podléhá zdanění. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

1.2.4 Sazba daně

Sazba daně je určitý algoritmus, s nímž za pomoci základu daně (sníženého o odpočty) lze vypočítat výslednou daň. (Štítek sazba daně, 2022)

Dělení sazby daně je vyobrazeno v obrázku níže.

Obrázek 1 Druhy sazeb daně (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

- Jednotná sazba daně je sazba, která je stejná na všechny příklady předmětu daně daně nezávisle na typu daňového subjektu či na kvalitě. Například daň z příjmu fyzických osob 15 %.
- Diferencovaná sazba se mění podle druhu předmětu daně. Pro příklad lze uvést daň z přidané hodnoty, kdy pro většinu služeb, zboží je sazba 21 %, dále pro potraviny je 15 % a pro knihy je 10 %. Nezáleží, ale pouze na předmětu daně nýbrž taky na daňovém subjektu. Tohle se týká například penzijních společností nebo základních investičních fondů, kdy zmíněné společnosti na dani z příjmů právnických osob používají nižší sazbu daně. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)
- Pevná sazba daně se používá výhradně pro daně spotřební nebo pro daně z nemovitostí. Oboje daně jsou stanoveny na základě určité fyzikální jednotky. Například počet litrů čistého alkoholu nebo rozlohy pozemku v m². (Kubátová, 2018)
- Relativní sazba se používá, když máme hodnotový základ daně. Dělíme ji na lineární (proporcionální) a progresivní. Relativní sazba se používá jak u daní kapitálových, tak u běžných daní.
- Lineární sazba se naopak zvyšuje ve stejném poměru, jako se zvyšuje základ daně. Je stanovena procentem ze základu daně, které se nemění s velikostí základu daně.

- Progresivní sazba daně má podobu vypočtené metody, která stanovuje postupné zvyšování míry zdanění pro každý nárůstek základu daně. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

1.2.5 Základ daně

Základ daně je vždy vymezen zákonem a určuje se v měrných jednotkách, přičemž měřitelné jednotky mohou být fyzické nebo hodnotové. (Buchta, 2016)

Buchta (2016) dále uvádí, že základ daně je rozdělen nejen věcně, ale i časově. Vymezuje se zde zdaňovací období neboli časový interval, za který se vyměřuje základ daně a následně se daň odvádí. Tohle se týká daní, které jsou vybírány pravidelně.

1.3 Rozdělení daní

Rozdělení daní je názorně vyobrazeno v tabulce níže, kde v jednotlivých sloupečcích Kubátová (2018) přiřazuje daně podle kategorií, kam se člení.

Tabulka 1 Daně přímé a nepřímé – příklady (Kubátová, 2018)

daně přímé	daně nepřímé	daně, o kterých se nemluví jako o přímých nebo nepřímých
poplatník je platí na úkor svého důchodu a nepřenáší je na jiný subjekt	plátce daň sice odvádí, ale nesnižuje se mu tím jeho vlastní důchod, daň je přenesena na jiný subjekt	jedná se o daně, které jsou často označovány jako nedaňové platby
daně důchodové	daně z obratu, daň z přidané hodnoty	příspěvky na sociální pojištění*
daně majtkové	daně spotřební	příspěvky na zdravotní pojištění*
(příspěvky na sociální pojištění a příspěvky na zdravotní pojištění placené zaměstnanci a osobami samostatně výdělečně činnými)	cla (příspěvky na sociální pojištění a příspěvky na zdravotní pojištění placené zaměstnavateli)	místní poplatky v ČR

1.3.1 Přímé daně

Mezi přímé daně zařazujeme daně z důchodu a majtkové daně, eventuálně daně z hlavy. Jedná se o daně, které poplatník nemůže přenést na jiný subjekt, zároveň je platí na úkor svého důchodu. (Kubátová, 2018)

1.3.2 Nepřímé daně

Nepřímé daně představují spotřební daně, daně z přidané hodnoty, selektivní spotřební daně, cla a ekologické daně. Jsou placeny z příjmů poplatníka a respektují jeho důchodovou situaci. (Buchta, 2016)

2 DAŇ Z PŘÍJMU FYZICKÉ OSOBY

Druhá kapitola pojednává konkrétně o dani z příjmů fyzických osob. Daní z příjmů fyzické osoby se zabývá zákon číslo 586/1992 Sb. V téhle práci jsou uvedena znění platná pro zdaňovací období roku 2021. Zmiňuje taky změny či novely z roku 2020 s platností od roku 2021.

2.1 Zdaňovací období a rozhodné období

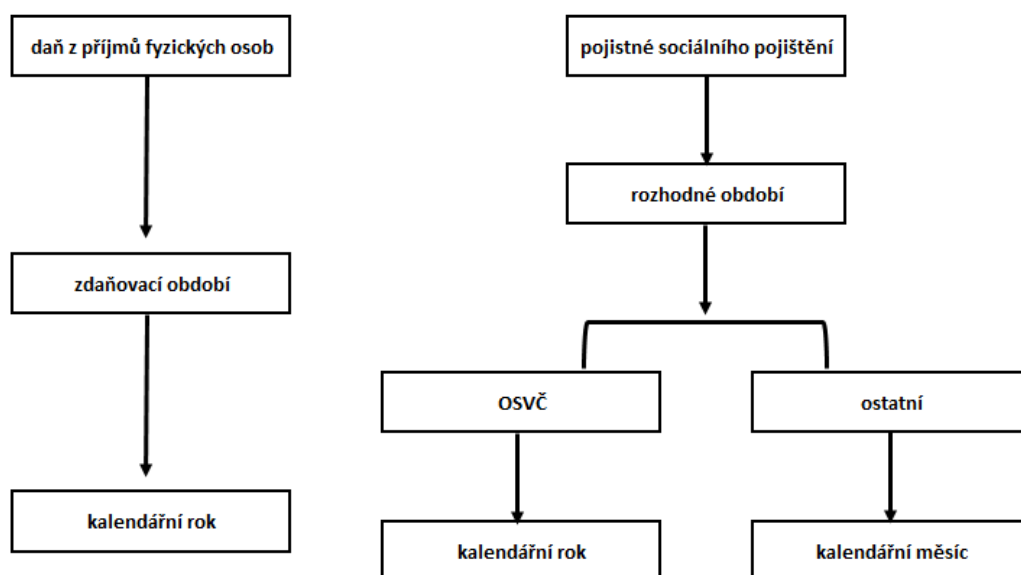
V následující podkapitole se tato bakalářská práce zabývá zdaňovacím a rozhodným obdobím, tedy lhůtami, za které se určité daně vyměřují.

2.1.1 Zdaňovací období

Zdaňovací období je vymezená doba, za kterou se vyměřuje daň. Konkrétně u daně z příjmu fyzické osoby se jedná vždy o kalendářní rok, a to i za předpokladu, že fyzická osoba vede podvojný účetnictví a účtuje v hospodářském roce. (Beránek, 2021)

2.1.2 Rozhodné období

U sociálního pojistného se používá k určení zdaňovací doby pojem rozhodné období. Rozhodné období je stanoveno na kalendářní měsíc. Pouze v případech osob samostatně výdělečně činných se jedná o kalendářní rok. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Obrázek 2 Období, za které se vybírá daň z příjmů fyzických osob a pojistné sociální pojištění (vlastní zpracování dle Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Obrázek číslo 2 vyobrazuje na levé straně zdaňovací období pro daň z příjmů fyzických osob a na straně pravé rozdělení rozhodného období pojistného sociálního pojištění dle kategorií.

2.2 Poplatník a plátce daně

Subjekty, pro které je povinný odvod daně z příjmů fyzických osob, jsou v téhle bakalářské práci členěny na skupinu poplatníků a plátců. Pro oba je povinnost daň odvést, způsob, jakým ji odvádí, se ale liší. Následující podkapitola tedy představuje poplatníky a plátce, jejich rozdělení a povinnosti.

2.2.1 Poplatník

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob je dle Beránka (2021) každá fyzická osoba s výjimkou osob, které nejsou daňovým rezidentem ČR a zároveň nemají žádné příjmy plynoucí z území ČR. Skutečná povinnost odvést daň nastává v případě, je-li osoba daňovým rezidentem ČR nebo pobírá příjmy z území ČR.

Vymezení daňového rezidenství je založeno buď tím, že subjekt v daném státě má bydliště, určitou limitovanou dobu se zde zdržuje, inkasuje zde příjmy nebo zde má umístěn majetek. (Sojka et al., 2017)

- **Daňový rezident ČR:** Je povinen odvádět příjmy, které se vztahují ke zdrojům na území ČR, stejně tak na příjmy vztahující se ke zdrojům ze zahraničí. Daňovými rezidenty se rozumí osoby, které mají na území ČR bydliště nebo osoby obvykle se zdržující na území ČR, a to v minimální době 183 dnů v náležitém kalendářním roce ať už souvisle nebo ve více obdobích. Mezi dobu 183 dnů se řadí každý započatý den pobytu. (Macháček, 2019)
- **Daňový nerezident ČR:** Jedná se o poplatníka, který se obvykle nezdržuje v ČR a nemá na území ČR bydliště. (Beránek, 2021)

2.2.2 Plátce

Plátce daně z příjmů fyzických osob je osoba, která má povinnost odvádět zálohy na daň nebo srážkovou daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za jiné poplatníky na rozdíl od poplatníka, který odvádí daň sám za sebe. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Plátcem daně se stane osoba, která splňuje alespoň jednu z podmínek:

- má bydliště v ČR,

- má provozovnu v ČR nebo,
- nemá stálou provozovnu ani bydliště v ČR, ale zaměstnává na území ČR své zaměstnance déle než 183 dnů (v souvislém úseku) za jiným účelem, než je poskytování služeb, činnosti zahraničních zastupitelstev, pronájem pracovní síly (agenturní zaměstnávání),
- má bydliště v jiné zemi na území EU, nemá v ČR stálou provozovnu, ale zaměstnává na území ČR své zaměstnance déle než 183 dnů (v souvislém úseku) za účelem pronájmu pracovní síly (agenturní zaměstnávání) na základě české koncese. (Beránek, 2021)

2.3 Předmět daně z příjmů fyzických osob

V kapitole 1 byl obecně definován předmět daně, nyní bakalářská práce popisuje předmět daně týkající se konkrétně daně z příjmů fyzických osob.

Do předmětu daně z příjmu fyzických osob spadají všechny příjmy fyzických osob až na příjmy vyňaté (příjmy, které nejsou předmětem daně). Jedná-li se o předmět daně, patří sem jak příjmy peněžní, tak příjmy nepeněžní (oceněné zpravidla podle zákona o oceňování). Jednoduše lze říct, že příjmem rozumíme jakékoliv zvýšení majetku poplatníka. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Mezi příjmy vyňaté z daně z příjmů fyzických osob jsou v této práci uvedeny pouze některé příklady, které se objevují nejčastěji.

Patří sem především úvěry, zápůjčky. Kromě úvěrů a zápůjček do vyňatých příjmů patří taky příjmy z rozšíření rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů, příjmy získané nabytím podílových listů nebo akcií dle zákona stanovené podmínky převodu majetku státu na jiné osoby nebo vydáním podle právních předpisů upravující restituci majetku. (Klimešová, 2018)

Do předmětu daně z příjmů fyzických osob zahrnujeme:

- příjmy ze závislé činnosti (zdanění podle § 6 ZDP),
- příjmy ze samostatné činnosti (zdanění podle § 7 ZDP),
- příjmy z kapitálového majetku (zdanění podle § 8 ZDP),
- příjmy z nájmu (zdanění podle § 9 ZDP),

- ostatní příjmy (zdanění podle § 10 ZDP). (Macháček, 2019)

2.4 Sazba daně z příjmů fyzických osob

Mezi lety 1993 až 2007 sazba daně z příjmů fyzických osob nabývala klouzavě progresivní charakter. Až od roku 2008 se ustanovila na lineární charakter, a to ve výši 15 %. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Macháček (2021) popisuje změnu, kdy od 1. 1. 2021 došlo ke zrušení solidární daně (7 %) a nahrazuje ji nová sazba 23 %, která se týká pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy. Největší rozdíl od solidární daně je pro novou sazbu základ daně, kdy pro solidární daň to byly pouze příjmy podle § 6 ZDP a dílčí základ daně podle § 7 ZDP. Pro novou sazbu daně 23 % je základ daně tvořen ze všech příjmů poplatníka přesahující 48násobek průměrné mzdy. Jedná se tedy o celkový základ daně tvořen z dílčích základů daně podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 ZDP.

Pro daň z příjmů fyzických osob za rok 2021 jsou tedy stanoveny sazby 15 % a 23 %. Uplatnění sazeb pro roční a měsíční období lze vidět v tabulce 2 a tabulce 3 níže.

Tabulka 2 Uplatnění sazby daně v rámci ročního základu daně
(vlastní zpracování dle Macháček, 2021)

Sazba daně	Základ daně
15	do výše 48 x 35 441 Kč = 1 701 168 Kč
23	nad výši 1 701 168 Kč

Daň se vykalkuluje ze základu daně prokráceného o nezdanitelné části základu daně a o odčitatelné položky od základu daně a následně se zaokrouhlí na celá sta Kč dolů.

- Sazba 15 % se uplatňuje pro část základu daně do 48násobku průměrné mzdy.
- Sazba 23 % se uplatňuje pro část základu daně, který převyšuje 48násobek průměrné mzdy. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Tabulka 3 Uplatnění sazby daně v rámci měsíční zálohy na daň
(vlastní zpracování dle Macháček, 2021)

Sazba daně	Hrubá mzda zaměstnance
15	do částky 141 764 Kč/měsíc (včetně)
23	nad částku 141 764 Kč/měsíc

Měsíční zálohy pro daň z příjmů ze závislé činnosti se podle § 38h odst. 2 ZDP sestavují následovně:

- Sazba 15 % se použije pro část základu na výpočet zálohy do 4násobku průměrné mzdy.
- Sazba 23 % se použije pro část základu na výpočet zálohy, který přesahuje 4násobek průměrné mzdy. (Macháček, 2021)

2.5 Základ daně z příjmů fyzických osob

V následující kapitole bakalářské práce je cílem definovat a popsat kalkulaci výpočtu základu daně z příjmů fyzických osob, a to pomocí dílčích základů daně, které tahle práce vyobrazuje samostatně a popisuje jejich tvorbu.

Ptáčková Mísařová a Otavová (2018) uvádějí, že při stanovení celkového základu daně z příjmů fyzických osob je potřeba odděleně sestavit pět dílčích základů daně, které následně dohromady tvoří celkový základ daně.

2.5.1 Dílčí základ daně podle § 6

Dílčím základem daně ze závislé činnosti od 1. 1. 2021 jsou veškeré příjmy podle § 6 ZDP. (Macháček, 2021)

Macháček (2021) dále informuje o zrušení superhrubé mzdy, která představovala navýšení základu daně podle § 6 ZDP o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na veřejné zdravotní pojištění, které byl z těchto příjmů povinen platit zaměstnavatel. Zrušení superhrubé mzdy nabylo platnosti od roku 2021.

Příjmy podle § 6 ZDP jsou vymezeny následovně:

- příjmy z aktuálního nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru nebo obdobného poměru, v nichž je poplatník povinen dbát příkazů plátce,
- příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností,
- odměny členů orgánů právnických osob a likvidátorů,
- funkční prožitky. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Příjmy ze závislé činnosti jsou zpravidla vypláceny měsíčně. Poplatník daně podle § 6 ZDP je nazýván zaměstnanec a plátce je zaměstnavatel. Zaměstnavatel tedy odvádí buď měsíční

zálohu na daň z příjmů ze závislé činnosti za zaměstnance, nebo tzv. srážkovou daň (daň vybírána zvláštní sazbou). (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Mezi příjmy podle § 6 ZDP neřadíme příjmy vyňaté. Příjmy vyňaté jsou například pracovní a ochranné pomůcky od zaměstnavatele, náhrady cestovních výdajů do výše zákonných limitů nebo maximálních hranic. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Příjmy osvobozené taktéž nezasahují do základu daně z příjmů ze závislé činnosti. Řadíme sem především nepeněžitá plnění od zaměstnavatele – například poskytování občerstvení pomocí nealkoholických nápojů na pracovišti. Můžeme se zde setkat i s částečným osvobozením, kdy je příjem osvobozen pouze do určitého limitu, například zájezdy jsou osvobozeny od daně pouze do 20 000 Kč za zdaňovací období (kalendářní rok). (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

2.5.2 Dílčí základ daně podle § 7

Dílčí základ daně podle příjmů ze samostatné činnosti se vypočítá jako rozdíl příjmů podle § 7 ZDP a výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Do příjmů podle § 7 odst. 1 ZDP řadíme veškeré tyto příjmy:

- příjem ze zemědělské výroby, vodního a lesního hospodářství,
- příjem ze živnostenského podnikání,
- příjem z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění,
- podíl společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti na zisku. (Macháček, 2021)

Kromě příjmů podle § 7 odst. 1 ZDP sem patří taky příjmy, ke kterým není nutnost mít zvláštní oprávnění. Jedná se o:

- příjmy z výkonu nezávislého povolání (profesionální sportovci),
- příjmy z nájmu majetku (musí být vložen v obchodním majetku),
- příjmy z poskytnutí nebo užití autorských práv (příjmy za umělecká díla). (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Obrázek níže vystihuje, jakými možnostmi poplatník může uplatnit výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

Obrázek 3 Způsoby uplatňování výdajů u příjmů ze samostatné činnosti
(vlastní zpracování dle Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Výdaje skutečné (v prokázané výši) se uplatňují podle daňové evidence nebo podle účetnictví, záleží na poplatníkovi, jaký způsob vede. Paušální výdaje se uplatňují procentem z příjmů dle jednotlivých druhů příjmů. (Ptáčková Misařová a Otavová, 2018)

Macháček (2021) uvádí do skutečných výdajů daňové odpisy majetku. Jedná se například o odpisy budov, staveb a samostatných hmotných movitých věcí, jejichž vstupní cena je vyšší než 80 000 Kč. Majetek se odepisuje minimálně určitou dobu podle odpisové skupiny, kam je zařazen.

Tabulka 4 Odpisová skupina
(vlastní zpracování dle Zákon č. 586/1992 Sb.)

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Odpisy lze uplatňovat rovnoměrným a zrychleným způsobem odpisování viz tabulka 5 a 6. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Tabulka 5 Rovnoměrné odpisování (vlastní zpracování dle Macháček, 2021)

Rovnoměrné odpisování			
odpisová skupina	1. rok odpisování	další roky	zvýšená vstupní cena
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Odpisy při rovnoměrném odpisování se vypočtou jako jedna setina součinu vstupní ceny majetku a odpisové sazby, do které majetek patří. (Macháček 2021)

Tabulka 6 Zrychlené odpisování (vlastní zpracování dle Zákon č. 586/1992 Sb.)

Zrychlené odpisování			
odpisová skupina	1. rok odpisování	další roky	zvýšená vstupní cena
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Odpisy pomocí zrychleného odpisování se vypočtou jako podíl vstupní ceny majetku a přiřazeného koeficientu v prvním roce. Pro další roky se vychází z dvojnásobku zůstatkové ceny, která se podělí rozdílem koeficientu pro další rok a počtem odepsaných let. (Macháček 2021)

Dělení paušálních výdajů pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob v roce 2021 se dělí následovně:

- 80 % (maximálně 1 600 000 Kč) pro příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a řemeslných živností,
- 60 % (maximálně 1 200 000 Kč) pro příjmy ze živnostenského podnikání,
- 40 % (maximálně 800 000 Kč) pro příjmy z jiného podnikání např. daňový poradce, auditor, advokát,

- 30 % (maximálně 600 000 Kč) pro příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku. (Macháček, 2021)

Pokud se poplatník rozhodne změnit způsob uplatňování ze skutečných výdajů na paušální výdaje, postupuje následovně. Upraví základ daně předešlého roku, a to zvýšením pohledávek (jedná se o pohledávky, které by byly v době úhrady daňovým příjmem s výjimkou § 24/2/y ZDP), zásob a rezerv. Naopak sníží ho o závazky, které by byly v době úhrady daňovým výdajem. Změny se provedou podáním dodatečného daňového přiznání. (Pokorná, 2022)

Existuje určitý druh příjmu u DZD ze samostatné činnosti, který tvoří tzv. samostatný základ daně. Jedná se o autorské honoráře za příspěvky do novin a časopisů. Samostatný základ daně je podmíněn maximální částkou 10 000 Kč pro součet všech honorářů vyplacených jedním subjektem za období kalendářní měsíc. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

2.5.3 Dílčí základ daně podle § 8

Dílčí základ daně z příjmů z kapitálového majetku tvoří příjmy podle § 8 ZDP. Jde o příjmy z držby finančního majetku. (Beránek, 2021)

Příjmy podle § 8 ZDP zdaňujeme dvěma způsoby:

- příjmy zdaněné zvláštní sazbou daně (15 %), které se neuvádí do přiznání k dani z příjmů fyzických osob,
- příjmy, které tvoří dílčí základ daně a jsou uvedeny do přiznání k dani z příjmů fyzických osob. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Do příjmů zdaněných zvláštní sazbou daně patří například úroky z držby cenných papírů, podíly na zisku tichého společníka, podíly na zisku z obchodní korporace, úroky z jednorázového vkladu, dávky doplňkového penzijního spoření a jiné. Všechny tyto příjmy jsou zdaněny srážkovou daní, pokud pochází ze zdrojů na území ČR. Jestliže by se jednalo o příjmy ze zdrojů mimo území ČR, pak by se musely uvést do dílčího základu daně § 8 ZDP. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Mezi příjmy, které poplatník nezdaňuje zvláštní sazbou daně, a tím pádem spadají do dílčího základu daně § 8 ZDP, patří například úroky z prodlení, úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a zápůjček, úroky a jiné výnosy z držby směnek. (Měčířová, 2021)

2.5.4 Dílčí základ daně podle § 9

Dílčí základ daně podle § 9 ZDP se vypočítá jako rozdíl mezi příjmy § 9 ZDP a výdaji na dosažení, zajištění a udržení příjmů. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Do příjmů podle § 9 ZDP patří:

- příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů nezahrnutých do obchodního majetku,
- příjmy z nájmu hmotných movitých věcí (nesmí se jednat o příležitostný pronájem hmotné movité věci, jinak by se příjem uvedl do příjmů podle § 10 ZDP). (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Výdaje podle § 9 ZDP se mohou uplatňovat stejně jako u § 7 ZDP dvěma způsoby:

- pomocí výdajů ve skutečné výši,
- pomocí paušálních výdajů (procentem z dosažených příjmů podle § 9 ZDP). (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Při uplatňování výdajů ve skutečné výši je poplatník povinen vést určité dokumenty jako například evidenci hmotného majetku, mzdové listiny (pokud poplatník vyplácí mzdy) nebo záznamy o příjmech a výdajích. Mezi skutečné výdaje podle § 9 ZDP se považují odpisy pronajímaného majetku, pojištění majetku, opravy a výdaje na údržbu majetku a rezervy na opravy hmotného majetku. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Pokud by poplatník chtěl změnit uplatnění výdajů z paušálních na skutečné nebo naopak, řídí se obdobně jako při změně u § 7 ZDP pravidly § 23 odst. 8 ZDP a musí upravit ZD za předcházející období. (Pokorná, 2022)

Pololáník (2022) odkazuje na paušální výdaje, u kterých je nutnost dodržet stanovený limit uplatnění, a to nanejvýš 30 % z příjmů podle § 9 ZDP v maximální částce 600 000 Kč. Pokud poplatník využívá metodu paušálních výdajů, musí vést evidenci o příjmech a pohledávkách, které souvisí s pronájmem.

U příjmů § 9 ZDP lze dosáhnout určité formy optimalizace daně, a to konkrétně u odvodu sociálního a zdravotního pojištění, které se u § 9 ZDP neodvádí. V případě, že příjmy podle § 9 ZDP náleží do společného jmění manželů, tak daňový odvod se týká pouze jednoho z manželů. Manželé si tedy mohou vybrat, kdo z nich bude mít daňové břemeno dosaženého příjmu. Pokud výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů převyšují příjmy § 9 ZDP, vzniká daňová ztráta (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

2.5.5 Dílčí základ daně podle § 10

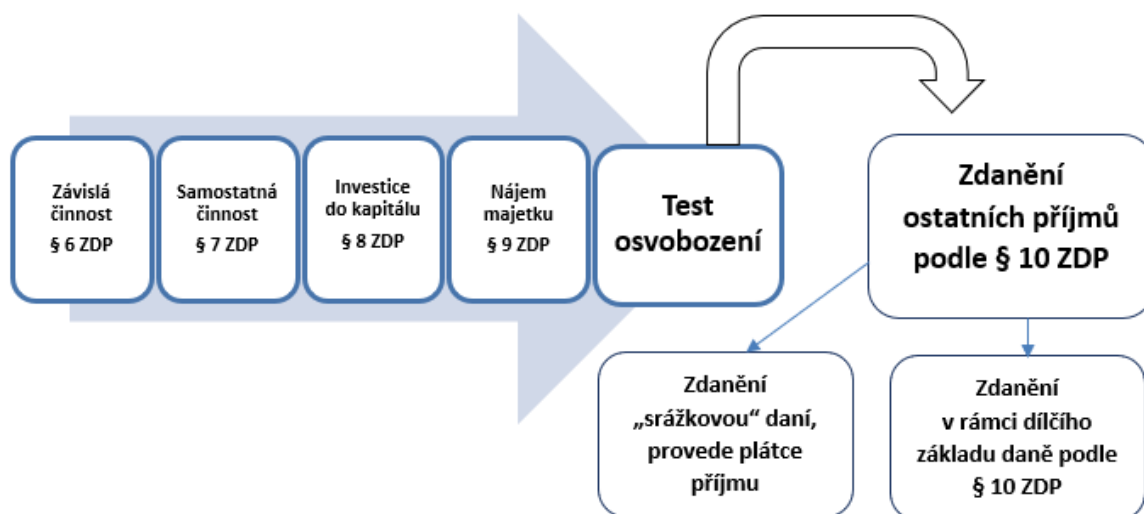
Dílčí základ daně pro ostatní příjmy se vypočítá rozdílem mezi příjmy podle § 10 ZDP a výdaji na dosažení příjmů. (Lexová, 2020)

Mezi ostatní příjmy řadíme veškeré příjmy, které nespádají do § 6-9 ZDP. Příjmy § 10 ZDP pak následně lze pokrýt o výdaje na dosažení příjmů, ale pouze do výše příjmů, tzn., že nemůže vzniknout ztráta. Je zde i ojedinělá možnost využití paušálních výdajů, a to jenom v případě příležitostných příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Příjmy podle § 10 ZDP zdaňujeme dvěma způsoby:

- příjmy zdaněné zvláštní sazbou daně (srážková daň) plátcem podle § 36 ZDP,
- příjmy, které poplatník zahrne do dílčího základu podle § 10 ZDP. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Obecný postup zdanění podle § 10 ZDP lze vidět na obrázku číslo 4, podle něhož se musí nejdříve definovat příjem, zda opravdu spadá pod § 10 ZDP, následně se příjem otestuje, není-li osvobozený od daně, pokud ne, uvádí se do dílčího základu daně § 10 ZDP a podléhá zdanění. U zdanění srážkovou daní je daň odvedena plátcem, takže poplatník inkasuje příjem již zdaněný a nemusí ho uvádět do přiznání k dani z příjmů fyzických osob. (Lexová, 2020)

Obrázek 4 Příjem nepatří do kategorií příjmů § 6–9 ZDP, následně neprojde testem osvobození a je zdaněn jako ostatní příjem podle § 10 ZDP (Lexová, 2020)

Do ostatních příjmů řadíme taky příležitostné příjmy:

- příjmy z příležitostného nájmu hmotné movité věci,

- příjmy z příležitostné činnosti,
- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství pokud se jedná o příležitostnou činnost ne podnikání v tomhle okruhu. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Příležitostné příjmy lze osvobodit od daně z příjmů fyzických osob, pokud splňují podmínku a nepřesahují v souhrnu za zdaňovací období 30 000 Kč. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

2.5.6 Nezdánitelné části základu daně

Nezdánitelné části základu daně jsou určité formy optimalizace základu daně poplatníka daně z příjmů fyzických osob. Souhrn nezdánitelných částí základu daně lze najít v § 15 ZDP. (Macháček, 2019)

Dle Macháčka (2021) do nezdánitelných částí základu daně řadíme:

- Bezúplatná plnění (dary): Se dají odečíst od základu daně, pouze pokud splňují podmínky § 15 ZDP a jsou učeny převážně na veřejný prospěch (např. věda, vzdělání, školství nebo zdravotnické účely, u kterých darování krve od subjektu, jenž za darování neobdržel finanční úhradu, se naceňuje 3000 Kč, dále pak 20 000 Kč za odběr orgánu). Mimo podmínky komu jsou dary určeny, musí bezúplatná plnění ještě splňovat zákonem stanovené limity. Pro zdaňovací období roku 2021 zákon vymezuje minimální hodnotu bezúplatných plnění v souhrnu 2 % ze základu daně (anebo 1000 Kč) a v úhrnu nejvíce lze uplatnit 30 % základu daně.
- Úroky z úvěrů: Podle § 15 ZDP lze odečíst od základu daně úroky z úvěrů ze stavebního spoření, z hypotečního úvěru nebo z úvěru uděleného stavební spořitelnou nebo bankou spojeného s úvěrem ze stavebního spoření nebo hypotečním úvěrem. Zaplacené úroky lze v úhrnu za zdaňovací období pro rok 2021 odečíst maximální částkou 150 000 Kč. Pokud by úvěr byl sjednaný před 1.1.2021 lze úroky v souhrnu uplatnit v maximální částce 300 000 Kč, která je platná pro období 2020.
- Příspěvky na penzijní připojištění, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření: Příspěvky lze uplatnit v souhrnu nejvýše do 24 000 Kč za zdaňovací období. U penzijního připojištění a doplňkového spoření lze uplatnit částku převyšující maximální státní příspěvek a to 1000 Kč. Penzijní pojištění neobsahuje státní příspěvek, ale má podmínku pro uplatnění příspěvků, kdy musí být sjednaná výplata

plnění z penzijního pojištění až po 60 kalendářních měsících a přitom nejdříve v roce dosažení 60 let.

- Příspěvky na životní pojištění: Příspěvky lze uplatnit za podmínky splnění výplaty pojistného po 60 kalendářních měsících od uzavření pojistné smlouvy a zároveň subjekt musí dosáhnout minimálně 60 let. Dále pro uplatnění musí smlouva splňovat limity pojištění, a to pojistnou částku minimálně 40 000 Kč na pojistnou dobu 5 až 15 let a 70 000 Kč na pojistnou dobu nad 15 let. Pojistná smlouva musí uvést, že nepřijímá výplatu jiného příjmu, který nenáleží pojistným plněním a nepodněcuje ukončení pojistné smlouvy. Příspěvky na soukromé životní pojištění, které lze podle § 15 ZDP použít k odpočtu, můžeme uplatnit maximálně v souhrnu do 24 000 Kč.
- Zaplacené členské příspěvky odboráře: Dle § 15 ZDP lze odečíst částku zaplacených příspěvků odborovým organizacím za podmínky uplatnění pouze do 1,5% zdanitelných příjmů podle § 6 ZDP kromě příjmů, které byly zdaněny zvláštní sazbou daně a současně musí být do 3 000 Kč za zdaňovací období.
- Úhrady za zkoušky: Jedná se o úhrady zkoušek za zdaňovací období zaměřených na vzdělávací rozvoj podle zákona č. 179/2006 Sb., které nejsou hrazeny zaměstnavatelem a zároveň nebyly uplatněny jako daňový výdaj poplatníkem s příjmy podle § 7 ZDP. Obecně je lze uplatnit za zdaňovací období maximálně do částky 10 000 Kč. Poplatníci se zdravotním postižením je můžou uplatnit do 13 000 Kč a poplatníci s těžkým zdravotním postižením až do 15 000 Kč.

2.5.7 Odčitatelné položky od základu daně

Macháček (2019) uvádí, že dle § 34 ZDP lze za zdaňovací období odečíst od základu daně některé odčitatelné položky. Mimo jiné při splnění určitých podmínek je umožněn odpočet i v následujících letech.

Mezi odčitatelné položky se řadí:

- Odpočet daňové ztráty nebo její části za podmínky, že ztráta nepřevyšuje základ daně a současně ji lze uplatnit nejdéle na 5 dalších zdaňovacích obdobích od vyměření. Daňovou ztrátou u poplatníků daně z příjmů fyzických osob rozumíme přesah výdajů nad příjmy § 7 a § 9 ZDP. (Macháček, 2019)
- Odpočet na podporu výzkumu a výdaje na podporu odborného vzdělání, kdy jako odčitatelnou položku lze uplatnit až 100 % výdajů za zdaňovací období spojených

na podporu výzkumu a vývoje. Pokud odpočet převyšuje základ daně nebo došlo k daňové ztrátě, lze jej uplatnit v následujících třech obdobích po období, kdy byl vyměřen. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

2.6 Slevy na dani

Následující podkapitola popisuje slevy na dani z příjmů fyzických osob, jak uvádí Macháček (2021), slevy na dani se týkají každého poplatníka, který za zdaňovací období pobíral příjmy podle § 6 až § 10 ZDP. Podmínky uplatnění slev jsou popsány jednotlivě u konkrétních slev.

2.6.1 Základní sleva na poplatníka

Základní slevu na poplatníka podle Kučerová (2022) mohou využít všichni poplatníci, jejichž příjmy podléhaly dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období. Není zde podmínka, aby příjem pobírali po celý rok, jelikož sleva na poplatníka se uplatňuje v roční výši, tzn. poplatníci, kteří dosahují zdanitelných příjmů pouze v určitých měsících, mohou využít celé roční slevy na poplatníka. Aby se sleva na poplatníka dala využít, musí mít poplatník podepsané prohlášení. Uplatnit slevu lze buď ročním zúčtováním u posledního zaměstnavatele, anebo podáním daňového přiznání. V roce 2021 základní sleva na poplatníka činila 27 840 Kč za rok.

2.6.2 Sleva na manželku (manžela)

Macháček (2021) uvádí, že slevu na manželku (manžela) lze uplatnit, pouze pokud manželka žije spolu s poplatníkem v jedné domácnosti a zároveň manželka nedosahuje příjmů za zdaňovací období ve výši 68 000 Kč. Do příjmů se nezahrnují například dávky státní sociální podpory, sociální služby, stipendium nebo dávky osobám se zdravotním postižením.

Manželem se rozumí taky partner s výjimkou druha a družky, obecnou definici vymezuje zákon upravující registrované partnerství. Za rok 2021 sleva na manželku činí 24 840 Kč ročně. U manželek (manželů) poplatníků s těžkým zdravotním postižením (průkaz ZTP/P) se sleva dvojnásobně zvýší (49 680 Kč). (Kučerová, 2022)

2.6.3 Sleva na dani na invaliditu

- Základní slevu na dani na invaliditu může využít poplatník, kterému byl přiznán invalidní důchod (invalidita první a druhý stupeň) z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění. Jedná se o roční částku 2 520 Kč (měsíčně 210 Kč).

- Rozšířenou slevu na dani na invaliditu může využít poplatník, kterému byl přiznán invalidní důchod (invalidita třetí stupeň) z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění. Jedná se o roční částku 5 040 Kč (měsíčně 420 Kč).
- Slevu dani držitele průkazu ZTP/P může využít poplatník za podmínky držení průkazu ZTP/P v celkové roční částce 16 140 Kč (měsíčně 1 345 Kč). Pokud v některém měsíci nejsou splněny podmínky pro uplatnění slevy, uplatňuje se 1/12 z celkové roční částky na každý měsíc, kdy byly podmínky splněny. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

2.6.4 Sleva na dani na studenta

Macháček (2019) uvádí, že slevu na studenta mohou využít poplatníci do dovršení 26 let nebo 28 let (pokud jde o prezenční formu studia doktorandského programu), kteří se soustavně připravují na budoucí povolání formou studia nebo předepsaným výcvikem. Jedná se o roční slevu 4 020 Kč a uplatnit se dá, pokud po celý rok byly splněny již zmíněné podmínky, jinak dochází k přepočtu konkrétně 1/12 z roční slevy pro každý měsíc, na jehož začátku byly podmínky splněny.

2.6.5 Sleva na dani za umístění dítěte

Jedná se o slevu, kterou lze uplatnit na děti, které navštěvují předškolní zařízení (mateřská školka, zařízení služby péče o dítě v dětské skupině nebo zařízení péče o dítě v předškolním věku provozována na základě živnostenského oprávnění) a současně žijí ve společně hospodařící domácnosti. Výše slevy se odvíjí od skutečně vynaložených výdajů za zdaňovací období poplatníka za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení (školkovné). Sleva má maximální hranici uplatnění, a ta se rovná minimální mzdě za zdaňovací období na každé dítě (pro rok 2021 je to 15 200 Kč). Slevu na dani za umístění dítěte může uplatnit pouze jeden rodič, ale neznamená to, že daňové zvýhodnění musí uplatnit stejný poplatník. Záleží na rozhodnutí rodičů (poplatníků), který z nich si bude uplatňovat slevu na dani nebo daňové zvýhodnění. (Kučerová, 2022)

2.7 Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění patří mezi slevy na dani z příjmů fyzických osob. Jedná se o slevu na nezletilé dítě žijící v jedné domácnosti spolu s poplatníkem (počítá se i měsíc dovršení zletilosti). Daňové zvýhodnění se může využít i na zletilé dítě za podmínky, že se soustavně

připravuje na budoucí povolání formou studia a zároveň nepobírá invalidní důchod třetího stupně. (Kučerová, 2022)

Dle Macháčka (2021) daňové zvýhodnění za rok 2021 pro první dítě činí 15 204 Kč, tahle částka zůstává neměnná od roku 2018. Pro druhé dítě se, ale částka navýšila oproti roku 2020 (19 404 Kč) na částku 22 320 Kč ročně (2021). Navýšení platí taky pro třetí a každé další vyživované dítě, kdy částka stoupla z 24 204 Kč (2020) na 27 840 Kč (2021).

Macháček (2019) dále uvádí, že za dítě, které je držitelem ZTP/P průkazu se může daňové zvýhodnění zvýšit o dvojnásobek.

Pokud daňové zvýhodnění je vyšší než daňová povinnost, dochází k daňovému bonusu. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Macháček (2021) uvádí změnu od roku 2021, kdy došlo k novele, a to zrušení maximálního ročního limitu bonusu 60 300 Kč. Bonus tedy za rok 2021 zůstává omezen pouze minimálně na 100 Kč a může se uplatnit za podmínky splnění příjmu šestinásobku minimální mzdy.

Pro rok 2021 je aktuální možnost uplatnění daňového bonusu pro poplatníky, kteří dosahují alespoň šestinásobku minimální mzdy z příjmů podle § 6 a § 7 ZDP. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

2.8 Výpočet a odvod daně z příjmů fyzických osob

Podkapitola 2.8 se zabývá strukturou výpočtu a způsoby platby daně z příjmů fyzických osob.

2.8.1 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

Ptáčková Mísařová a Otavová (2018) uvádí celkový výpočet daně z příjmů u fyzických osob následovně. Jedná se o součet dílčích základů daně dle § 6 – 10 ZDP, který tvoří základ daně. Od základu daně se odečtou nezdanitelné částky základu daně (§ 15) a odčitatelné položky (§ 34), výsledek se zaokrouhlí na stovky dolů a ze zaokrouhleného základu daně se následně vypočítá sazbou daně výsledná daň.

Od výsledné daně se odečtou slevy na dani. Daň po odečtu slev na dani nemůže nabývat záporných hodnot, může dosahovat minimálně nulové hodnoty. Pouze v případě, že poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění, po odečtu od výsledné daně po slevách může výsledek vyjít v záporu, vzniká tak daňový bonus. Jestliže ale po odečtu daňového zvýhodnění od daně po slevách vyjde kladný výsledek, vychází daňová povinnost.

K daňové povinnosti se přičtou již vyplacené bonusy nebo odečtou zaplacené zálohy a vzniká celkový doplatek či přeplatek na dani.

2.8.2 Odvod daně z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob se odvádí pomocí podání řádného daňového přiznání, které se podává za zdaňovací období. Lhůta pro podání je 1. dubna následujícího roku. Poplatník má možnost podat opravné daňové přiznání do data pro podání řádného přiznání, pokud se dopustí chyby. Po zmeškání lhůty pro podání řádného přiznání poplatník může podat ještě dodatečné přiznání nejpozději do konce měsíce následujícího po měsíci, kdy subjekt zjistil nesprávnost vyměřené daně. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Pro určité poplatníky platí taky povinnost odvádět zálohy na daň. Výše zálohy na daň se stanovuje na základě poslední známé daňové povinnosti poplatníka uvedené v daňovém v přiznání. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

Tabulka 7 Zálohy na daň z příjmů

(vlastní zpracování dle Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)

PZDP	Výše zálohy	Odvod
do 30 000 Kč	0	neplatí se
od 30 000 Kč do 150 000 Kč	40 % PZDP	pololetně
nad 150 000 Kč	1/4 PZDP	čtvrtletně

Dle Vančurové, Láchové a Zídkové (2020) zálohy na daň z příjmů poplatník neplatí, pokud jeho poslední známá daňová povinnost byla menší než 30 000 Kč. Jestliže daňová povinnost poplatníkovi vznikla v rozmezí 30 000 Kč, až 150 000 Kč vypočte se výše zálohy jako 40 % z PZDP a odvádí pololetně. Pokud poslední známá povinnost převyšuje 150 000 Kč, zálohy se vypočtou jako 1/4 z PZDP a platí se v čtvrtletní frekvenci.

3 SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Ve třetí kapitole se tahle bakalářská práce zabývá sociálním pojištěním. Jeho rozdělení popisuje obrázek níže.

Obrázek 5 Části systému sociálního pojištění v České republice (Vančurová, Láchová a Zidková, 2020)

3.1 Pojistné na sociální zabezpečení

Jedná se o druh daně, který slouží především k pomoci lidem, kteří se ocitnou v mimořádné životní situaci nebo je zastihnou nepříznivé podmínky. Dělí se na tři části, a to důchodové pojištění, státní politika zaměstnanosti a nemocenské pojištění. Poplatníci daně jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé, osoby samostatně výdělečně činné a dobrovolní účastníci důchodového pojištění. (Sociální a zdravotní pojištění, © 1998 – 2022)

Tabulka 8 Sociální pojištění (vlastní zpracování dle Výše a sazba pojistného, 2022)

Sociální zabezpečení	NP	DP	SPZ
zaměstnanec	-	6,5 %	-
zaměstnavatel	2,10 %	21,5 %	1,2 %
OSVČ	2,1 % dobrovolné	28 %	1,2 %

3.1.1 Zaměstnanci a zaměstnavatelé sociálního pojištění

Vyměřovací základ u zaměstnance se skládá z úhrnu zdanitelných příjmů za rozhodné období, které jsou následně zaokrouhleny na celé koruny nahoru (jedná se o veškeré příjmy, které jsou předmětem daně a nejsou osvobozeny). U zaměstnanců se jedná o kalendářní

měsíc. Zaměstnavatel odvádí pojistné za zaměstnance za každý měsíc. Splatnost pojistného je od 1. až 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Vyměřovací základ je omezen minimální a maximální hodnotou. Minimálně musí vyměřovací základ dosahat hodnoty minimální mzdy za dané zdaňovací období. Maximálně vyměřovací základ může dosahovat 48násobku průměrné mzdy za dané zdaňovací období, do maximálního vyměřovacího základu se řadí součet vyměřovacích základů od všech zaměstnavatelů. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

3.1.2 OSVČ sociální pojištění

Osoby samostatně výdělečně činné mají povinnost odvádět důchodové pojištění spolu s příspěvkem na státní politiku. Platba nemocenské pojištění je pro OSVČ dobrovolná. Vyměřovacím základem je 50 % z dílčího základu daně dle § 7 ZDP, pro který se následně uplatňuje sazba sociálního pojistného 29,2 %. Výsledek činí pojistné za rozhodné období. Rozhodným obdobím je kalendářní rok. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Vyměřovací základ u OSVČ provozující hlavní činnost nesmí být nižší než zákonem stanovený minimální vyměřovací základ. Pro rok 2021 se jedná o částku 106 332 Kč. (Sociální pojištění OSVČ - odvod a platba pojistného)

Pro výpočet měsíčních záloh se vychází z průměrné mzdy za daný rok. Vyměřovací základ je stejně jako u zaměstnanců omezen minimem a maximem. U osob výdělečně činných se ale minimální limity liší podle toho, jestli se jedná o hlavní nebo vedlejší činnost. Jedná-li se o hlavní činnost, minimální vyměřovací základ se skládá z čtvrtiny průměrné mzdy za dané období. Pro vedlejší činnost (OSVČ podnikající například při studiu, zaměstnání, v důchodu atd.) je minimální vyměřovací základ 10 % z průměrné mzdy za dané období. Maximální vyměřovací základ pro OSVČ je tvořen 48násobkem průměrné mzdy (pro rok 2021 je to 1 701 168 Kč). (Sociální a zdravotní pojištění, © 1998 – 2022)

U vedlejší činnosti OSVČ nemusí odvádět zálohy na sociální pojištění, pokud nedosáhne dílčího základu daně dle § 7 ZDP 85 058 Kč. Jedná se o rozhodnou částku pro rok 2021, která představuje hranici pro odvod záloh na sociální pojištění. Pokud DZD dle § 7 ZDP z vedlejší činnosti převyšuje rozhodnou částku, je OSVČ povinna platit minimální měsíční zálohy. (Sociální pojištění OSVČ - odvod a platba pojistného)

3.1.3 Dobrovolní účastníci důchodového pojištění

K dobrovolné účasti na důchodovém pojištění se mohou přihlásit osoby starší 18 let. Během účasti jsou povinni odvádět důchodové pojištění s výjimkou příspěvku na státní politiku. (Sociální a zdravotní pojištění, © 1998 – 2022)

3.2 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění slouží k úhradě zdravotní péče pojištěného tak, aby byl zlepšen jeho zdravotní stav. Plnění může být plné nebo částečné. Jedná se o druh zákonného pojištění, které je povinné pro všechny osoby s trvalým bydlištěm v ČR a taky pro osoby zaměstnané u zaměstnavatele, který má sídlo na území ČR, i když ony nemají trvalý pobyt v ČR. Mezi účastníky zdravotního pojištění patří zaměstnanci (jejich zaměstnavatelé), stát, OSVČ, osoby bez zdanitelných příjmů. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Tabulka 9 Zdravotní pojištění
(vlastní zpracování dle Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

Zdravotní pojištění	
zaměstnanec	1/3 z 13,5 % = 4,5 %
zaměstnavatel	2/3 z 13,5 % = 9 %
OSVČ	13,5 %
osoba bez zdanitelných příjmů	13,5 %
státní pojištěnec	13,5 %

3.2.1 Zaměstnanci a zaměstnavatelé zdravotní pojištění

Pro odvod zdravotního pojištění u zaměstnance platí sazba 13,5 % jejich vyměřovacího základu. Z toho 9 % za ně hradí zaměstnavatel a 4,5 % je hrazena zaměstnanci. Minimální vyměřovací základ u zaměstnanců je zde stanoven ve výši minimální mzdy. (Sociální a zdravotní pojištění, © 1998 – 2022)

Ptáčková Mísařová a Otavová (2018) dále uvádí, že zaokrouhlení pojistného je na celé koruny nahoru a rozhodné období pro zdravotní pojištění je kalendářní měsíc, pro který se stanovuje vyměřovací základ.

3.2.2 OSVČ a osoby bez zdanitelných příjmů zdravotní pojištění

Zdravotního pojištění si OSVČ a osoby bez zdanitelných příjmů musí hradit samy. Sazba pro výpočet pojistného je zde stanovena na 13,5 % vyměřovacího základu. Vyměřovací základ pro osoby bez zdanitelných příjmů je minimální mzda za daný rok. Pro OSVČ se tvoří vyměřovací základ jako 50 % z rozdílu mezi příjmy a výdaji dle § 7 ZDP a minimální měsíční vyměřovací základ je tvořen částkou, která odpovídá polovině průměrné mzdy (ročně 212 646 Kč). (Sociální a zdravotní pojištění, © 1998 – 2022)

Pro OSVČ, za které platí zdravotní pojištění stát, neplatí minimální vyměřovací základ. Jejich odvod na zdravotní pojištění se vypočítá z vyměřovacího základu. (Zákon č. 592/1992 Sb.)

4 OPTIMALIZACE DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

V poslední kapitole teoretické části autor bakalářské práce popisuje některé z vybraných možností optimalizací daně z příjmů fyzických osob, které následně aplikuje v praktické části bakalářské práce.

4.1 Paušální daň

Jedná se o daň stanovenou paušální částkou, kterou poplatník platí formou záloh za kalendářní měsíc ve stejné výši na stejný účet. Pro rok 2021 byla stanovena na měsíční částku 5 469 Kč. Součástí této částky je minimální pojistné na zdravotní pojištění ve výši 2 393 Kč, minimální pojistné na sociální pojištění navýšené o 15 % celkem 2 976 Kč + daň z příjmů 100 Kč. Nemocenské pojistné není v dani zahrnuto. (Paušální daň OSVČ, 2022)

Podmínky pro využití paušální daně pro rok 2021:

- odvod paušální daně musí poplatník provést do 20. dne měsíce za, který ji platí,
- vstup do paušálního režimu lze provést nejpozději do 10. 1. 2021,
- poplatník má pouze příjmy § 7 ZDP a není plátcem DPH (příjmy nepřesahují 1 milion Kč), příjmy od daně osvobozené, příjmy, které nejsou předmětem daně, příjmy zdaněné srážkovou daní a ostatní příjmy do 15 000 Kč,
- k 1. 1. musí být poplatník účastník důchodového i zdravotního pojištění,
- poplatník nesmí být dlužníkem v insolvenčním řízení ani společníkem ve veřejné obchodní společnosti, nebo komplementářem v komanditní společnosti. (Paušální daň OSVČ, 2022)

Při přechodu na paušální daň se aplikuje postup dle § 23 odst. 8 ZDP, konkrétně se jedná úpravy výsledku hospodaření nebo rozdílu mezi příjmy a výdaji při ukončení činnosti nebo nájmu. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

4.1.1 Výhody paušální daně

Největší výhodou paušální daně je jednoduchost. To znamená, že poplatníkovi v režimu paušální daně zanikají některá administrativní zatížení, jako například podání daňového priznání k dani z příjmů fyzických osob nebo přehledy pojistného na OSSZ a zdravotní pojišťovnu. Poplatník tedy jednou platbou měsíčně provede veškeré své daňové odvody spolu s pojistným. (Macháček, 2021)

Paušální daň je výhodná, když OSVČ provozuje činnost hlavní a neuplatňuje mnoho slev. Pro OSVČ uplatňující paušální výdaje ve výši 40 %, je paušální daň velmi výhodná. Naopak OSVČ, která provozuje řemeslnou činnost a využívá paušální výdaje ve výši 80 %, je paušální daň nevýhodná. (Paušální daň OSVČ, 2022)

4.1.2 Nevýhody paušální daně

Poplatník v paušálním režimu nemůže uplatnit žádné odpočty od základu daně (dary, úroky z úvěrů a jiné). Mimo odpočty poplatník dále nemůže uplatnit ztrátu z minulých let, odpisy majetku, veškeré slevy na dani a daňové zvýhodnění. Poplatník v režimu paušální daně nemůže ani převést své příjmy a výdaje na spolupracující osobu. (Macháček, 2021)

4.2 Paušální výdaje na dopravu

Poplatník daně z příjmů fyzických osob může uplatnit paušální výdaje na dopravu na silniční motorové vozidlo zařazené nebo nezařazené v obchodním majetku, které využívá na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Jedná se o paušální výdaj, který pokrývá výdaje na pohonné hmoty a parkovné. Výše paušálních výdajů je uváděna v plné výši a krácené výši podle toho, zda je vozidlo zcela nebo částečně užíváno k podnikání. (Macháček, 2021)

- V plné výši jde o 5 000 Kč na jedno motorové vozidlo za každý celý kalendářní měsíc, ve kterém bylo použito na dosažení, zajištění nebo udržení příjmů a zároveň vozidlo nesmí být přenecháno k užívání jiné osobě po celý měsíc. Zároveň ho lze využít na maximálně 3 silniční vozidla.
- Krácená výše paušálních výdajů je vyčíslena na 4 000 Kč za vozidlo, které bylo přenecháno k užití jiné osobě, či bylo použito na soukromé účely. Uplatňuje se za každý měsíc, kdy alespoň část měsíce plnilo uvedené funkce. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

4.2.1 Vozidlo zařazené v obchodním majetku

Kromě paušálních výdajů může poplatník u vozidla zařazeného v obchodním majetku uplatnit i výdaje skutečné. Mezi daňově uznatelné výdaje u vozidla vloženého do obchodního majetku patří zejména výdaje na veškeré opravy, pojištění odpovědnosti, havarijní pojištění, daňové odpisy, silniční dálniční známky a jiné. (Macháček, 2021)

Pokud poplatník vkládá do osobního majetku vozidlo, vstupní cena vozidla se určuje podle § 29 ZDP. Možností ocenění je například:

- Pořizovací cena – cena, za kterou poplatník pořídil vozidlo. Tuhle variantu poplatník může aplikovat jako vstupní cenu do obchodního majetku pouze při variantě, pokud mezi dobou pořízení vozidla a vkladem do obchodního majetku neuběhl 1 rok.
- Reprodukční pořizovací cena – jedná se o cenu obvyklou. Podle zákona číslo 151/1997 Sb. jde o cenu, která by byla dosažena při prodeji stejného nebo obdobného majetku ke dni ocenění. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

4.2.2 Vozidlo nezařazené v obchodním majetku

U vozidla nezařazeného v obchodním majetku lze uplatnit výdaje za spotřebované pohonné hmoty a výdaje za sazbu základní náhrady. Sazba základní náhrady představuje náhradu za amortizaci vozidla a jeho oprav a údržby. Pro rok 2021 sazba činí 4,40 Kč/km u osobních silničních vozidel. (Macháček, 2021)

4.3 Převedení příjmů a výdajů na spolupracující osobu

Kubátová (2021) uvádí, že poplatník daně z příjmů má možnost převést část svých příjmů a výdajů, které souvisí na dosažení, zajištění a udržení samostatné činnosti na spolupracující osobu.

Princip převedení příjmů a výdajů podle Kubátové (2021) je možný za splnění určitých podmínek, které jsou vymezeny v § 13 ZDP.

Spolupracující osoby lze převést pouze na tyto osoby:

- spolupracující manželku,
- spolupracující osobu žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti,
- člen rodiny, který se podílí na provozu rodinného závodu. (Vosičková, 2021)

Rozdělení příjmů na spolupracující osoby je však omezeno horní hranicí a rozdílem mezi příjmy a výdaji podle kategorie, do které spolupracující osoba spadá. Pro manželku (manžela) podíl příjmů a výdajů, který je rozdělen, nesmí překročit hranici 50 % celkových příjmů a výdajů a zároveň rozdíl mezi příjmy a výdaji nesmí převyšovat 540 000 Kč za zdaňovací období (maximálně 45 000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce). Rozdělení příjmů na manželku je možné pouze za podmínky neuplatnění daňové slevy na manželku.

Ostatní spolupracující osoby jsou omezeny hranicí maximálně v úhrnu 30 % pro přenesení příjmů a výdajů, kdy zároveň rozdíl příjmů a výdajů nesmí přesáhnout 180 000 Kč za zdaňovací období (maximálně 15 000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce). (Kubátová, 2021)

Dle Kubátové (2021) přenesení příjmů a výdajů na spolupracující osoby nelze uplatnit na tyto osoby:

- na dítě s neukončenou povinnou školní docházkou,
- na dítě na které bylo uplatněno daňové zvýhodnění,
- na poplatníka, který zemřel,
- na poplatníka, jehož daň je paušální.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘEDSTAVENÍ OSVČ

V praktické části bakalářská práce aplikuje a vyhodnocuje optimalizace daně z příjmu fyzické osoby na příkladu konkrétního podnikatele, OSVČ. Autor v práci sestavuje několik možností daňového odvodu s různými optimalizacemi, u nichž testuje jejich efektivnost. Kromě daňového břemene se autor zabývá i kalkulací sociálního a zdravotního pojištění, které tvoří nedílnou součást podnikatelské povinnosti.

Podnikatel, jehož daňové zatížení se v této práci zpracovává, si nepřeje být jmenován. Pro zachování jeho anonymity je označen jako pan XX. Pan XX se věnuje podnikání od začátku roku 2012 v oblasti IT a elektroniky, konkrétně nabízí služby opravy počítačů, notebooků, tabletů, elektrospotřebičů a mobilních telefonů. Dále se zabývá programováním softwarů a webových stránek, sestavou PC sítí, videoprojekcí, instalací TV a satelitů. Mimo nabízené služby podnikatel pronajímá reprosoustavy a zvukovou techniku účelově na pořádání menších akcí. Pan XX je dle živnostenského zákona provozovatelem řemeslné a volné živnosti.

Práce pana XX často vyžaduje osobní návštěvu klientů, pro cesty ke klientům, proto využívá auto Opel Insignia, které nemá zařazené v obchodním majetku, a v technickém průkazu je uveden jako vlastník i provozovatel pod rodným číslem (ne IČO), aby mohl ušetřit na povinném a havarijním pojištění skrze načtené bonusy. Aktuální pojistné podnikatel platí ročně u pojišťovny DIRECT ve výši 13 464 Kč.

Pan XX není plátcem DPH a svou podnikatelskou činnost vykonává v rodinném domě, který nemá zařazen v obchodním majetku. Do rodinného domu se nastěhovali společně s rodinou v roce 2020, ve stejném roce si pan XX vzal úvěr na rekonstrukci domu. Bydlí zde společně se svou manželkou a se svým synem Markem, který je studentem vysoké školy v oboru programování. Studijní praxi Marek vykonává programováním webových stránek u svého otce – pana XX. Manželka panu XX vypomáhá s administrativní částí jeho živnosti a ve volném čase si přivydělává práci na dohodu o provedení práce ve směnárně, kde nemá podepsané prohlášení poplatníka. Za rok 2021 dosahovala příjmů 48 000 Kč, v žádném z měsíců nepřesáhla hranici příjmů vyšších než 10 000 Kč.

Pan XX má ve společném vlastnictví se svou ženou byt 3+1, který nabyli darováním od rodičů podnikatele. V bytě bydlel se svou rodinou před nastěhováním do domu. Podnikatel byt nevyužívá k podnikatelským účelům, nýbrž k pronájmu za měsíční nájemné 20 000 Kč. Pan XX si na byt platí pojištění nemovitosti spolu s pojištěním odpovědnosti z vlastnictví

nemovitosti v ročním úhrnu 1 220 Kč u pojišťovny UNIQA. Pojištění domácnosti si podnikatel neplatí, ale navrhl to nájemníkům. Nájemníci taky hradí veškerou spotřebu energií.

Podnikatel si za rok 2021 přispíval na životní pojištění u pojišťovny Česká podnikatelská v ročním úhrnu 3 245 Kč. Na úrocích z úvěru na rekonstrukci domu pan XX zaplatil v roce 2021 částku 12 500 Kč.

V roce 2020, kdy začaly první příznaky onemocnění COVID, které postupně vedly k zavedení vládních opatření, příjmy pana XX a celkově jeho podnikání nebylo nijak významně ovlivněno. Naopak poptávka v okruhu IT a počítačích ještě víc vzrostla. Dle podkladů obdržených od pana XX poslední daňová povinnost byla nižší než 30 000 Kč, tudíž mu nevznikala povinnost platit zálohy na daň z příjmů. Pan XX ke konci roku 2020 neevidoval žádné neuhrazené pohledávky, závazky ani zásoby, jelikož podnikatel kupuje zásoby na zakázku přesně. Na zdravotním pojištění za rok 2021 podnikatel odvedl na zálohách 28 716 Kč a úhrn záloh na sociální pojištění v roce 2021 činil 43 070 Kč.

Podnikatel vede daňovou evidenci a uplatňuje pro výpočet daně z příjmů skutečné výdaje spolu se skutečnými výdaji na dopravu u příjmů § 7 ZDP. Skutečné výdaje taky aplikuje na příjmy podle § 9 ZDP. Pana XX zajímá, zda by se mu vyplatilo platit paušální daň.

6 KALKULACE DÍLČÍCH ZÁKLADŮ DANĚ PANA XX

Vzhledem k představení podnikatele pana XX se autor bakalářská práce zabývá příjmy a výdaji podle § 7 a § 9 ZDP. Následující kapitola rozebírá jednotlivé členění příjmů do určitých paragrafů a analyzuje optimální přiřazení výdajů tak, aby se docílilo co nejnižších dílčích základů daně směřujících k menšímu daňovému břemenu.

6.1 DZD § 9

Pan XX začal pronajímat byt v srpnu 2020. Po celý rok 2021 evidoval příjmy z pronájmu bytu ve formě měsíčního nájemného 20 000 Kč.

Jeho celkový příjem tedy činí: $20\,000 * 12 = 240\,000$ Kč

Výdaje dle § 9:

Pro výpočet dílčího základu daně je nutné od příjmů odečíst výdaje ve skutečné výši dle § 9 ZDP, nebo aplikovat paušální výdaje.

V průběhu roku probíhalo malování celého bytu, které zajistil pan XX sám ve své režii. Skutečné výdaje spojené s malováním jsou zobrazeny v tabulce číslo 10.

Tabulka 10 Výdaje na malování (vlastní zpracování)

Výdaje na malování	
Váleček včetně násady a mřížky	185 Kč
Malířská fólie a pásy (15 kusů)	680 Kč
Štětce (plochý, zárohový)	200 Kč
Barva (bílá a barevná)	1 838 Kč
Sádra	250 Kč
Penetrace	560 Kč
Celkem	3 713 Kč

Výdaje na malování dávají dohromady 3 713 Kč.

V roce 2021 se po dohodě s nájemníky pan XX rozhodl, že bude byt z větší části rekonstruovat. Pan XX si na rekonstrukci najal firmu, kromě výdajů na malování podnikatel vykazoval ještě ostatní výdaje vynaložené na opravy a údržbu bytu.

Jejich členění a součet se nachází v tabulce číslo 11. Jedná se o nákup nové lednice, opravu topení a umyvadla, pojištění bytu a rekonstrukci sprchového koutku. Spotřeba energie je hrazena nájemníky, tudíž ji pan XX nezahrnuje.

Tabulka 11 Ostatní bytové výdaje (vlastní zpracování)

Ostatní bytové výdaje	
Nákup nové lednice	14 599 Kč
Oprava topení	5 000 Kč
Oprava umyvadla	2 500 Kč
Pojištění bytu	1 220 Kč
Nový sprchový koutek	6 980 Kč
Celkem	30 299 Kč

Ostatní bytové výdaje po sečtení dávají celkem 30 299 Kč. Mezi skutečné výdaje k nájům se řadí i odpisy, jelikož ale byt byl panu XX od rodičů ještě za jejich života darován do společného vlastnictví manželů, tak dle § 27 ZDP byt nelze odepisovat.

Souhrn skutečných výdajů: $3\,713 + 30\,299 = 34\,012$ Kč

DZD § 9 s aplikací skutečných výdajů: $240\,000 - 34\,012 = 205\,988$ Kč

Při použití skutečných výdajů je podnikateli vykalkulován dílčí základ daně § 9 ZDP jako rozdíl částky sumárního příjmu a souhrnem skutečně vynaložených výdajů. V návaznosti na teoretickou část, autor práce aplikuje výpočet paušálních výdajů ve výši 30 % a následně testuje, zda je pro pana XX výhodnější využít paušální výdaje nebo skutečné výdaje podle toho, který z dílčích základů daně je nižší.

Paušální výdaje lze uplatnit maximálně ve výši 30 % z příjmů podle § 9 ZDP a v maximální hodnotě 600 000 Kč.

Kalkulace paušálních výdajů: $240\,000 * 30\% = 72\,000$ Kč

DZD § 9 s aplikací paušálních výdajů: $240\,000 - 72\,000 = 168\,000$ Kč

Z uvedených kalkulací dosahuje dílčí základ daně při použití skutečných výdajů částky 205 988 Kč. Pokud by pan XX aplikoval paušální výdaje, dílčí základ daně by výsledně tvořil 168 000 Kč. Při použití paušálních výdajů tedy dochází ke snížení dílčího základu daně o 37 988 Kč. Autor doporučuje panu XX zvážení aplikování paušálních výdajů, jelikož

mu nejen sníží daňové břemeno, ale taky sníží administrativní zatížení v podobě uchovávání dokladů a tím i ušetří jeho čas. Dále autor upozorňuje na zdanění příjmů z pronájmu ve společném jmění manželů, kdy daňové břemeno může nést jen jeden z nich.

6.2 DZD § 7

Pan XX je živnostník, který za rok 2021 provozoval řemeslnou a volnou živnost. Jeho příjmy je tedy nutné rozdělit s odkazem podle jednotlivých druhů příjmů podle § 7 odstavce 7 ZDP.

Tabulka níže vyčísluje jednotlivé příjmy z kategorie řemeslné živnosti. Do činností spadá oprava počítačů, notebooků, elektronických zařízení, montáž a instalace internetu, TV a výroba součástek.

Tabulka 12 Příjmy podle § 7 řemeslná živnost (vlastní zpracování)

Příjmy podle § 7 řemeslná živnost	
Opravy	139 155 Kč
Montáž, instalace	196 321 Kč
Výroba	23 024 Kč
Celkem	358 500 Kč

Kromě příjmů z řemeslné živnosti pan XX provozuje živnost volnou. Příjmy z ní má z programování softwarů, poradenství v oblasti informačních technologií, programování webových stránek, pronájmu reprosoustavy a zvukové techniky, testování, měření, analýz a kontrol, reklamních činností a marketingu. Tabulka 13 vyčísluje jednotlivé příjmy mezi činnosti volné živnosti.

Tabulka 13 Příjmy podle § 7 volná živnost (vlastní zpracování)

Příjmy podle § 7 volná živnost	
Programování softwarů	202 136 Kč
Programování webových stránek	153 052 Kč
Poradenství IT	8 500 Kč
Pronájem zvukové techniky	11 500 Kč
Testování, měření, analýzy, kontroly	40 988 Kč
Reklamní činnost a marketing	4 599 Kč
Celkem	420 775 Kč

Celkové příjmy pana XX podle § 7 vypočítáme součtem příjmů z řemeslné živnosti a volné živnosti: $358\,500 + 420\,775 = 779\,275$ Kč

Výdaje dle § 7:

Pan XX doposud uplatňoval výdaje dle skutečných výdajů. Autor bakalářské práce porovnává aplikaci skutečných výdajů a paušálních výdajů. Zjišťuje, prostřednictvím jakých výdajů dosahuje podnikatel nižšího dílčího základu daně.

Pro výpočet paušálních výdajů autor aplikuje dvě procentní sazby, a to 80 % pro příjmy z řemeslné živnosti a 60 % pro příjmy spadající do živnosti volné. Autor odkazuje na výpočet paušálních výdajů v tabulce číslo 14.

Tabulka 14 Dílčí základ daně paušální výdaje (vlastní zpracování)

Paušální výdaje	Řemeslná živnost	Volná živnost	Celkem
Příjmy	358 500 Kč	420 775 Kč	779 275 Kč
Výdaje	286 800 Kč	252 465 Kč	539 265 Kč
Dílčí základ daně § 7	71 700 Kč	168 310 Kč	240 010 Kč

Za pomoci paušálních výdajů vychází dílčí základ daně 240 010 Kč.

Nyní se autor zaměřuje na skutečné výdaje vedené v daňové evidenci podnikatele. Stejně jako u příjmů, je potřeba rozdělit i výdaje podle živností, do kterých patří.

Jak bylo zmíněno v představení podnikatele, pan XX je provozovatelem volné živnosti v oboru IT a programování, prodává především svoje know-how. K dosažení příjmů využívá tedy hlavně svoje znalosti počítačových technologií a práci na počítači.

Do skutečných výdajů volné živnosti lze uplatnit odpis počítače, který pan XX nakoupil v roce 2020 za pořizovací cenu 85 000 Kč a vede ho jako dlouhodobý hmotný majetek. Pan XX využívá na počítač rovnoměrné odpisování. Počítač je zařazen v první odpisové skupině, odpisová sazba v prvním roce je rovna 20 % a v dalších letech činí 40 % pořizovací ceny. Minimální doba odpisování je omezena na tři roky.

Dle tabulky číslo 15, pan XX může za rok 2021 využít daňový odpis počítače ve výši 34 000 Kč.

Tabulka 15 Rovnoměrné odpisy počítače (vlastní zpracování)

Rovnoměrné odpisy počítače	1. rok (20 %)	Další roky (40 %)
85 000 Kč	17 000 Kč	34 000 Kč

Pan XX kromě odpisů počítače nevede žádné výdaje spojené s volnou živností, jeho skutečné výdaje ve výsledku činí 34 000 Kč.

Pro pana XX je tedy velmi výhodné využívat paušální výdaje v okruhu volné živnosti, jelikož mu zákon dovoluje odečíst si až 60 % (maximálně 1 200 000 Kč ročně) výdajů, které ve skutečnosti ani do takové kapacity nevyužil. Pan XX si tedy díky aplikování paušálních výdajů může uplatnit celkem 252 465 Kč. Při porovnání se skutečnými výdaji (34 000 Kč) lze dílčí základ daně snížit o 218 465 Kč při aplikaci paušálních výdajů.

Skutečné výdaje z řemeslné živnosti:

Hlavní náplní řemeslné živnosti u pana XX jsou převážně opravy elektronických zařízení, proto pan XX musí hodně nakupovat náhradní díly, jako jsou monitory, kabely, PC součástky a hardware. Kromě náhradních dílů v daňové evidenci podnikatel vykazuje také výdaje na kancelářské potřeby.

Tabulka 16 Výdaje řemeslná živnost (vlastní zpracování)

Výdaje řemeslná živnost	
Hardware	105 800 Kč
PC součástky	64 350 Kč
Monitory	48 500 Kč
Kabely	20 900 Kč
Kancelářské potřeby	2 356 Kč
Ostatní náhradní díly	16 494 Kč
Celkem	258 400 Kč

Kromě výdajů uvedených v tabulce číslo 16, podnikatel rovněž využívá ke své řemeslné živnosti auto, které nemá zařazené v obchodním majetku. Jedná se o auto OPEL Insignia se spotřebou 8,6 l/100 km. Pan XX v roce 2021 ujel na pracovních cestách 1 250 km a využíval ho zcela pro podnikatelské účely po celý rok.

Do výdajů na auto nezařazené v obchodním majetku může pan XX uplatnit výdaje za spotřebované pohonné hmoty a výdaje za sazbu základní náhrady, která pro rok 2021 činí 4,40 Kč/km u osobních silničních vozidel.

Výpočet základní náhrady: $4,40 * 1\,250 = 5\,500$ Kč

Pro vykalkulování náhrady za spotřebované pohonné hmoty autor vychází z vyhlášky číslo 589/2020 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel, stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad platné pro rok 2021.

Průměrné ceny pohonných hmot za rok 2021 stanovené ve vyhlášce uvádí autor v tabulce číslo 17.

Tabulka 17 Průměrné ceny pohonných hmot 2021
(vlastní zpracování dle vyhlášky č. 589/2020 Sb.)

Palivo	Cena za litr
BA 95	33,80 Kč
BA 98	31,50 Kč
Nafta	27,20 Kč

Dle údajů uvedených ve velkém technickém průkazu osobní automobil pana XX má průměrnou spotřebu 8,6 l/100 km a využívá naftu.

Výpočet náhrady za spotřebované pohonné hmoty: $8,6/100 * 27,20 * 1\,250 = 2\,924$ Kč

Celkové výdaje za auto: $5\,500 + 2\,924 = 8\,424$ Kč

Pan XX mimo skutečných výdajů na auto může ještě využít paušální výdaje na dopravu. I když podnikatel nemá auto zařazené v obchodním majetku, tak přesto může využít paušálních výdajů na dopravu, jelikož vozidlo využívá výhradně k podnikání na základě svého prohlášení. Pan XX využíval auto k pracovním účelům po celý rok, má tedy nárok na paušální výdaje ve výši 5 000 Kč za každý kalendářní měsíc dle § 24 odst. 2 písmeno zt).

Výpočet paušálních výdajů na dopravu: $5\,000 * 12 = 60\,000$ Kč

Při aplikování skutečných výdajů za auto podnikatel může uplatnit výdaje v celkové výši 8 424 Kč, pokud by podnikatel využil paušálních výdajů na dopravu, může uplatnit výdaje v hodnotě 60 000 Kč. Pro pana XX je tedy mnohem výhodnější využít paušální výdaje,

jelikož si může snížit dílčí základ daně o 51 576 Kč, v porovnání s aplikací skutečných výdajů za osobní automobil.

Autor dále zdůrazňuje, že využití paušálních výdajů na dopravu je podmíněno využitím skutečných výdajů při výpočtu dílčího základu daně § 7.

Úhrn skutečných výdajů pro řemeslnou živnost vyčísluje tabulka číslo 18. Celkový součet výdajů z řemeslné živnosti při aplikaci paušálních výdajů na dopravu dosahuje částky 318 400 Kč.

Tabulka 18 Výdaje řemeslná živnost celkem (vlastní zpracování)

Výdaje řemeslná živnost celkem	
Hardware	105 800 Kč
PC součástky	64 350 Kč
Monitory	48 500 Kč
Kabely	20 900 Kč
Kancelářské potřeby	2 356 Kč
Ostatní náhradní díly	16 494 Kč
Paušální výdaje na dopravu	60 000 Kč
Celkem	318 400 Kč

Pokud by podnikatel aplikoval skutečné výdaje na auto, dosahoval by výdajů pouze ve výši 266 824 Kč ($318\,400 - 60\,000 + 8\,424 = 266\,824$).

Dílčí základ daně § 7 ZDP při použití skutečných výdajů spolu s paušálními výdaji na dopravu u řemeslné živnosti popisuje tabulka číslo 19.

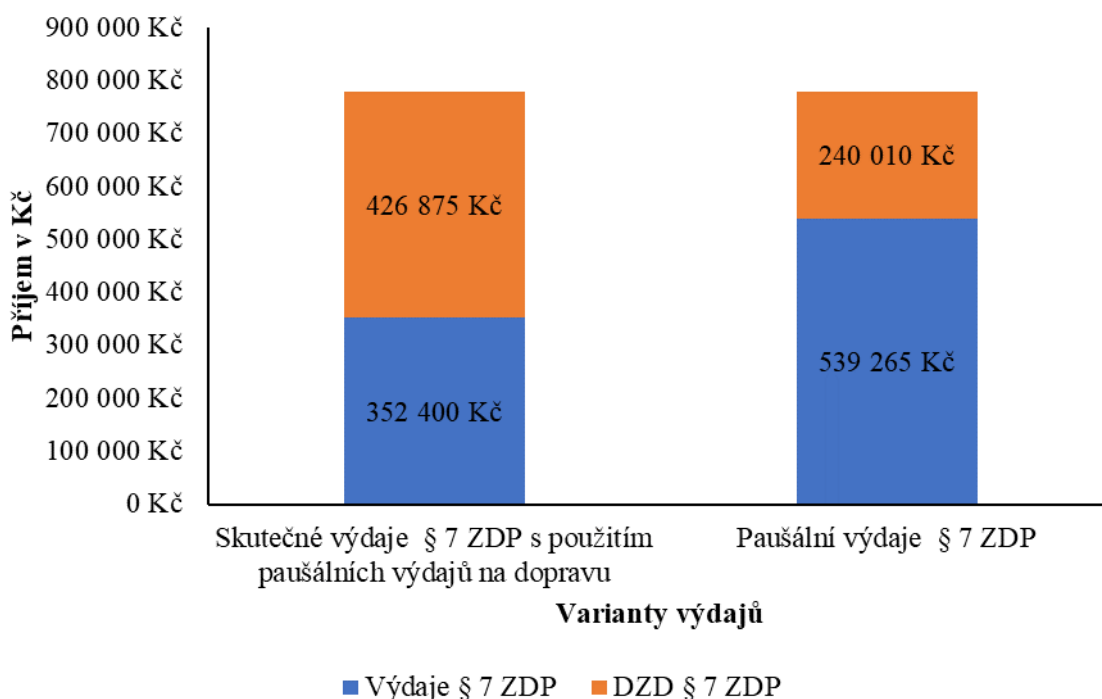
Tabulka 19 Dílčí základ daně skutečné výdaje (vlastní zpracování)

Skutečné výdaje	Řemeslná živnost	Volná živnost	Celkem
Příjmy	358 500 Kč	420 775 Kč	779 275 Kč
Výdaje	318 400 Kč	34 000 Kč	352 400 Kč
Dílčí základ daně § 7	40 100 Kč	386 775 Kč	426 875 Kč

Autor se dále zaměřuje na optimální výběr uplatnění výdajů, které podnikateli co nejvíce sníží dílčí základ daně.

Dílčí základ daně § 7 při uplatnění skutečných výdajů s paušálními výdaji na dopravu:
 $779\,275 - 352\,400 = 426\,875$ Kč

Dílčí základ daně § 7 při uplatnění paušálních výdajů: $779\,275 - 539\,265 = 240\,010$ Kč

Obrázek 6 Přehled skutečných a paušálních výdajů

Obrázek číslo 6 odkazuje na výpočty dílčích základů daně při uplatnění skutečných výdajů a paušálních výdajů. Z názorného grafického obrázku lze jasně posoudit, že při aplikaci paušálních výdajů pan XX dosahuje nižšího dílčího základu daně § 7 ZDP. Pro pana XX je tedy výhodnější využít paušálních výdajů.

Autor zde ale zdůrazňuje, že nelze pro účely daňové optimalizace jen tak změnit způsob uplatňování výdajů ze skutečných na paušální. Je nutné upravit základ daně za předchozí zdaňovací období, tzn. dodržet postup daný § 23 odst. 8 písmeno b) bodu 2. ZDP.

7 MOŽNOSTI OPTIMALIZACE DANĚ Z PŘÍJMU PANA XX

V následující kapitole bakalářské práce autor rozebírá možné scénáře zdanění spolu s odvodem sociálního a zdravotního pojištění. Možnosti zdanění jsou rozděleny do 9 variant a každá z nich využívá jinou formu odvodu. Účelem je v nich aplikovat způsoby optimalizace výsledného daňového břemene pana XX a porovnat veškeré možnosti tak, aby výsledné doporučení naplnilo cíl téhle práce.

Autor nejdříve na základě zadání otestuje, zda pan XX může využít optimalizace ve formě slev na dani, daňového zvýhodnění a nezdanitelných částí základu daně.

Pan XX, jelikož dosahoval zdanitelných příjmů za rok 2021, má nárok jako poplatník daně na roční slevu na poplatníka ve výši 27 840 Kč. Podnikatel žije v jedné domácnosti s manželkou, která za rok 2021 dosáhla příjmů ve výši 48 000 Kč. Manželka pana XX tedy splňuje obě kritéria, jelikož nepřesáhla hranici inkasovaných příjmů v částce 68 000 Kč a současně bydlí ve společné domácnosti s manželem. Pan XX má tedy právo na slevu na manželku ve výši 24 840 Kč. Autor taky doplňuje povinnost odvodu manželky na zdravotní pojištění, jelikož ze zaměstnání nedosahuje měsíční příjem alespoň minimální mzdy, tudíž se jedná o osobu bez zdanitelných příjmů. V domácnosti spolu s manželou bydlí i syn Marek, který studuje na vysoké škole. Podmínky pro daňové zvýhodnění na dítě Marek splňuje, jelikož se jedná o zletilé dítě do 26 let, které se soustavně připravuje na budoucí povolání ve formě studia a zároveň nepobírá invalidní důchod třetího stupně. Pan XX může využít i daňového zvýhodnění v roční výši 15 204 Kč. Do nezdanitelných částí základu daně pan XX může zahrnout příspěvek na životní pojištění a úroky z úvěru. Uplatnění příspěvku na životní pojištění je omezeno ročně na 24 000 Kč a úroky z úvěru lze odečíst za rok 2021 v souhrnné výši 150 000 Kč na úvěr sjednaný od 1.1.2021, pan XX si ale úvěr vzal již v roce 2020, vztahuje se tedy na něj ještě limit z roku 2020 ve výši 300 000 Kč. Podnikatel odvedl na příspěvcích v úhrnu 3 245 Kč a na úrocích zaplatil celkem 12 500 Kč, obě položky splňují zákonem dané podmínky podle § 15 ZDP a lze je uplatnit jako nezdanitelné části základu daně.

Slevy na dani celkem: 52 680 Kč

Daňové zvýhodnění celkem: 15 204 Kč

Nezdanitelné části základu daně celkem: 15 745 Kč

Autor dále upozorňuje, že při případném zdanění obou dílčích základů daně (§ 7 a § 9 ZDP), pan XX přesahuje hranici dosažených příjmů 1 milion Kč ($779\,275 + 240\,000 = 1\,019\,275$ Kč) a stal by se plátcem DPH. Tahle práce se ale daní z přidané hodnoty nezabývá, zabývá se pouze daní z příjmů fyzických osob.

7.1 Varianta 1

Varianta 1 sestavuje daňový odvod spolu se sociálním a zdravotním pojistným podnikatele a jeho rodiny při nevyužití žádné optimalizace daně, jedná se o aktuální daňové zatížení podnikatele. Sestavuje scénář, podle kterého by pan XX využil pouze skutečné výdaje v obou dílčích základech daně. V dílčím základu daně § 7 autor aplikuje spolu se skutečnými výdaji taky skutečné výdaje na dopravu u řemeslné živnosti.

Autor pro přepočítání dílčího základu daně § 7 musí udělat novou kalkulaci výdajů z řemeslné živnosti. Jejich součet je vyobrazen v tabulce číslo 20.

Tabulka 20 Výdaje řemeslná živnost se skutečnými výdaji na dopravu (vlastní zpracování)

Výdaje řemeslná živnost celkem	
Hardware	105 800 Kč
PC součástky	64 350 Kč
Monitory	48 500 Kč
Kabely	20 900 Kč
Kancelářské potřeby	2 356 Kč
Ostatní náhradní díly	16 494 Kč
Skutečné výdaje na dopravu	8 424 Kč
Celkem	266 824 Kč

Příjmy podle § 7 z obou živností dávají dohromady 779 275 Kč. Skutečné výdaje z volné živnosti podnikatel eviduje ve výši 34 000 Kč. Autor vychází z výpočtů v podkapitole 6.2.

DZD § 7 celkem z obou živností: $779\,275 - 266\,824 - 34\,000 = 478\,451$ Kč

DZD § 9 za použití skutečných výdajů je vykalkulován v podkapitole číslo 6.1, jeho výše se rovná 205 988 Kč.

Podnikatel ve variantě 1 bude aplikovat odpočet nezdanitelné části základu daně ve výši 15 745 Kč. Kromě nezdanitelných částí základu daně podnikatel bude uplatňovat slevu na poplatníka a slevu na manželku v celkovém úhrnu 52 680 Kč. Podnikatel dále využije daňového zvýhodnění na syna Marka ve výši 15 204 Kč.

Konečná daň se vykalkuluje jako součet dílčích základů daně, od kterého se odečtou nezdanitelné části základu daně, následně se zaokrouhlí na stovky dolů. Po zaokrouhlení základu daně se vypočte daň sazbou 15 %. Od této se následně odečtou slevy na dani (manželka, poplatník), vyjde daň po slevách. Následně se bude krátit o daňové zvýhodnění. Kladný výsledek bude znamenat konečný daňový odvod. Pokud při odečtení daňového zvýhodnění vyjde výsledek záporný, vznikne podnikateli daňový bonus.

Tabulka 21 Výpočet daně z příjmů u varianty 1
(vlastní zpracování)

Daň z příjmů pana XX	
DZD § 7	478 451 Kč
DZD § 9	205 988 Kč
Základ daně	684 439 Kč
Nezdanitelné části základu daně	15 745 Kč
Upravený základ daně	668 694 Kč
Zaokrouhlený základ daně	668 600 Kč
Daň 15 %	100 290 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč
Daň po slevách	47 610 Kč
Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
Výsledná daň (+) /BONUS (-)	32 406 Kč

Konečnou daň podnikatele ve variantě 1 vyčísluje tabulka číslo 21 ve výši 32 406 Kč.

Sociální a zdravotní pojištění:

Pan XX provozuje podnikání jako činnost hlavní, má tedy povinnost platit zálohy, alespoň ve výši stanovené z minimálního vyměřovacího základu pro výkon hlavní činnosti. Podnikatel celý rok 2021 platil měsíční zálohy z minimálního vyměřovacího základu na zdravotní pojištění ve výši minimální zálohy 2 393 Kč a na sociální pojištění odvedl zálohy ze skutečného vyměřovacího základu celkem 43 070 Kč za rok.

Pro pana XX je účast na nemocenském pojištění dobrovolná, rozhodl se ji neplatit.

Výpočet nové měsíční zálohy pro rok 2022 a kalkulace doplatků uvádí tabulka číslo 22.

Tabulka 22 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění podnikatele u varianty 1
(vlastní zpracování)

Zdravotní pojištění		Sociální pojištění	
Základ daně	478 451 Kč	Základ daně	478 451 Kč
VZ	239 226 Kč	VZ	239 226 Kč
MVZ	212 646 Kč	MVZ	106 332 Kč
Pojistné 13,5 %	32 296 Kč	Pojistné 29,2 %	69 854 Kč
Odvedené zálohy	28 716 Kč	Odvedené zálohy	43 070 Kč
Přeplatek/Doplatek	3 580 Kč	Přeplatek/Doplatek	26 784 Kč
Nová měsíční záloha	2 692 Kč	Nová měsíční záloha	5 822 Kč

Pro výpočet zdravotního pojištění se vychází z DZD § 7, který autor vydělí dvěma, aby zjistil vyměřovací základ. Protože podle příslušných zákonů o pojistném na veřejné zdravotní pojištění a pojistném na sociální zabezpečení činí u OSVČ vyměřovací základ pro výpočet pojistných minimálně 50 % z DZD podle § 7 ZDP. Vyměřovací základ po kalkulaci vyjde 239 226 Kč, jelikož převyšuje částku minimálního vyměřovacího základu, použije se pro výpočet pojistného. Minimální vyměřovací základ se stanoví jako 50 % z průměrné mzdy * 12. Pro rok 2021 je roční minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění 212 646 Kč. Výsledné pojistné bude muset být vypočteno z částky skutečného vyměřovacího základu (13,5 % z 239 226 Kč). Zdravotní pojištění pro rok 2021 tedy panu XX vyjde v hodnotě 32 296 Kč, jedná se i o základ pro výpočet nové měsíční zálohy na rok 2022.

Nová měsíční záloha se vypočte dělením pojistného (32 296 Kč) dvanácti. Nová měsíční záloha na zdravotní pojištění za rok 2022 tedy bude 2 692 Kč. Panu XX za rok 2021 zbyde ještě doplatit 3 580 Kč, jelikož odvedené zálohy za rok nedosáhnou částky, kterou je podnikatel povinen odvést viz tabulka číslo 22.

Sociální pojištění autor počítá z vyměřovacího základu, který se stanoví stejně jako u zdravotního pojištění 50 % z DZD § 7. Autor použije skutečný vyměřovací základ ve výši 239 226 Kč, protože převyšuje částku minimálního vyměřovacího základu 106 332 Kč, která se vypočte jako 25 % z průměrné mzdy * 12 (106 332 Kč).

Konečné pojistné se vykalkuluje jako 29,2 % z 239 226 Kč. Sociální pojištění pana XX po výpočtu vyjde 69 854 Kč. Po odečtení zaplacených záloh od vypočteného pojistného zbude ještě panu XX doplatit na sociálním pojištěním 26 784 Kč. V roce 2022 bude podnikatel platit nové měsíční zálohy v částce 5 822 Kč.

Daňový odvod manželky: $48\,000 * 15\% = 7\,200$ Kč

Manželka v této variantě odvedla za rok 2021 z příjmů DPP srážkovou daň z důvodu absence podepsaného prohlášení. Jedná se o částku v ročním úhrnu 7 200 Kč. V případě odvodu na pojistném má manželka statut OBZP, je tedy povinna odvést zálohy na zdravotní pojištění, protože ze zaměstnání nedosahuje měsíčně příjem alespoň ve výši minimální mzdy. Zálohy se vypočtou sazbou 13,5 % z minimální mzdy ($15\,200 * 13,5\% = 2\,052$ měsíčně). V ročním úhrnu to dává $2\,052 * 12 = 24\,624$ Kč.

Syn v této variantě nedosahuje žádných zdanitelných příjmů, a jelikož za něho zdravotní pojištění platí stát, jeho výsledný odvod bude nulový.

Pan XX varianta 1: 32 406 Kč (daň) + 32 296 Kč (ZP) + 69 854 Kč (SP) = 134 556 Kč

Manželka varianta 1: 7 200 Kč (daň) + 24 624 Kč (ZP) = 31 824 Kč

Syn varianta 1: 0 Kč

Konečný odvod rodiny varianta 1: 166 380 Kč

7.2 Varianta 2

Ve variantě 2 autor aplikuje optimalizaci daně ve formě zvýšení daňově uznatelných nákladů u DZD § 7 a využití paušálních výdajů u DZD § 9 ZDP. Zvýšení nákladů autor docílí vkladem osobního automobilu do obchodního majetku, tímto způsobem může do nákladů započítat kromě výdajů na dopravu i odpis a pojištění auta. Tato varianta kalkuluje

podnikateli výhodu vložení auta do obchodního majetku z hlediska daně z příjmů a sestavuje scénář zdanění v případě, že by podnikatel měl auto v majetku již v roce 2021.

Pro výpočet daně z příjmů pana XX autor využije paušálních výdajů u DZD § 9 z důvodu významnější efektivity využití výdajů viz podkapitola 6.1. DZD § 7 volné živnosti zůstává stejný jako u varianty 1. Autor se zaměří na přepočtení DZD § 7 řemeslné živnosti, který bude snížen o daňově uznatelné náklady související s autem vloženým do obchodního majetku.

Náklady na auto vložené do obchodního majetku ve variantě 2 se budou skládat z paušálních výdajů na dopravu a ostatních výdajů s ním spojených.

Paušální výdaje na dopravu u auta vloženého do obchodního majetku: $5\ 000 \cdot 12 = 60\ 000$ Kč. Autor vychází z výpočtů z podkapitoly 6.2, kdy podnikatel dle § 24 odst. 2 písmene z) ZDP může využít paušální výdaje na dopravu v měsíční částce 5 000 Kč.

Mezi ostatní skutečné výdaje na auto vložené do obchodního majetku autor aplikuje daňové odpisy a pojistné složené z povinného a havarijního pojištění vozidla.

Pro výpočet daňových odpisů podnikateli autor nejdříve zjistí vstupní cenu majetku. Pan XX při vkladu auta do obchodního majetku vychází z reprodukční pořizovací ceny. Jde o cenu, za kterou by se obdobné auto dalo pořídit v době vložení do obchodního majetku. Aktuální cena osobního auta byla stanovena na základě znaleckého posudku soudním znalcem na 600 000 Kč.

Automobil patří do druhé odpisové skupiny, dle poznatků z teoretické části práce se bude tedy odpisovat 5 let. Autor doporučuje panu XX využít zrychlené odpisování, jelikož si může první rok uplatnit větší část odpisů do nákladů. Konkrétně mu využití zrychlených odpisů sníží dílčí základ daně § 7 o 54 000 Kč víc než při využití rovnoměrných odpisů, viz tabulka číslo 23.

Tabulka 23 Odpisy auta 1. rok (vlastní zpracování)

Odpisy auta 1. rok	
Rovnoměrné odpisy	Zrychlené odpisy
Sazba 11 %	Koeficient 5
66 000 Kč	120 000 Kč
Rozdíl 54 000 Kč	

Rovnoměrné odpisy v prvním roce se vypočtou jako součin vstupní ceny a příslušné procentní sazby. U zrychlených odpisů v prvním roce je to vstupní cena podělená příslušným koeficientem.

Rovnoměrné odpisy výpočet: $600\,000 \cdot 11\% = 66\,000$ Kč

Zrychlené odpisy výpočet: $600\,000 : 5 = 120\,000$ Kč

Kromě odpisů bude pan XX aplikovat do nákladů při vložení auta do obchodního majetku taky povinné a havarijní pojištění. Podnikatel má aktuální pojistku u pojišťovny DIRECT s krytím 50 mil., za kterou platí ročně 13 464 Kč.

Pan XX si při vložení auta do obchodního majetku musí udělat přepis vlastníka auta na firmu (tzn., že vlastník bude na IČO). Při změně vlastníka si bude muset pan XX sjednat nové pojištění. Autor doporučuje panu XX určit v nové pojistné smlouvě pojistníka sebe jako fyzickou osobu (na rodné číslo). Je to z důvodu zachování bonusů za bezeškodný průběh při řízení vozidel, které jsou vedeny pod jeho rodným číslem. Pokud by podnikatel uvedl pojistníka na IČO, cena by byla ovlivněna absencí bonusů za bezeškodný průběh, jelikož podnikatel na firmu ještě neměl pojištěné auto. Pan XX sice může uplatnit celkovou část za pojištění vozidla zahrnutého do obchodního majetku, autor ovšem zamýšlí výraznější šetření nejen na dani, ale taky na pojistce pro podnikatele.

Výsledné modelace cen pojištění vozidla při kombinaci pojistníka a vlastníka jsou uvedeny v tabulce číslo 24.

Tabulka 24 Pojištění auta (vlastní zpracování dle interních materiálů společnosti Jaro pojištění)

Vlastník	Pojistník	Pojišťovna	Krytí	Bonus	Cena Kč
IČO	IČO	Generali	150 mil.	35 %	16 968
IČO	RČ	Generali	50 mil.	50 %	11 104
RČ	RČ	DIRECT	50 mil.	50 %	13 464

Dle tabulky číslo 24 lze potvrdit, že díky zachování bonusů pojistníka si pan XX může vybrat produkt od pojišťovny Generali s krytím 50 milionů a ušetřit na pojistce oproti aktuální 2 360 Kč ($13\,464 - 11\,104$). Rovněž ušetří i na daních, jelikož celá částka 11 104 Kč je daňově uznatelným nákladem, protože auto bude vedeno v obchodním majetku. Dojde tedy k úspoře jak na daních, tak na zaplaceném pojistném.

Uvedení pojistníka jako fyzickou osobu (RČ) je v tomto případě možné, jelikož se jedná o stejnou osobu samostatně výdělečně činnou. Autor zde vychází z poznatků načerpaných v průběhu praxe pojišťovacího zprostředkovatele.

Celkové daňově uznatelné náklady na auto zařazené v obchodním majetku: 120 000 + 11 104 + 60 000 = 191 104 Kč

Tabulka 25 Výdaje řemeslná živnost s autem zařazeným v obchodním majetku (vlastní zpracování)

Výdaje řemeslná živnost celkem	
Hardware	105 800 Kč
PC součástky	64 350 Kč
Monitory	48 500 Kč
Kabely	20 900 Kč
Kancelářské potřeby	2 356 Kč
Ostatní náhradní díly	16 494 Kč
Auto zařazené v majetku	191 104 Kč
Celkem	449 504 Kč

DZD § 7 celkem z obou živností: 779 275 – 34 000 – 449 504 = 295 771 Kč

DZD § 9 při využití paušálních výdajů: 168 000 Kč

Autor nyní snížené dílčí základy daně aplikuje na výpočet daně z příjmů pana XX u varianty 2.

Tabulka 26 Výpočet daně z příjmů u varianty 2 (vlastní zpracování)

Daň z příjmů pana XX	
DZD § 7	295 771 Kč
DZD § 9	168 000 Kč
Základ daně	463 771 Kč

Nezdanitelné části základu daně	15 745 Kč
Upravený základ daně	448 026 Kč
Zaokrouhlený základ daně	448 000 Kč
Daň 15 %	67 200 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč
Daň po slevách	14 520 Kč
Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
Výsledná daň (+)/BONUS (-)	-684 Kč

Podle výpočtů v tabulce číslo 26 podnikatel díky úpravě obou dílčích základů daně bude vykazovat základ daně po odečtení nezdanitelných částí základu daně a zaokrouhlení celkem 448 000 Kč, kterým po roznásobení sazbou daně a následným odečtením všech slev na dani, na něž má podnikatel nárok, vykalkuluje celkovou daň 14 520 Kč. Za využití daňového zvýhodnění na dítě si podnikatel bude moci od daně po slevách odečíst ještě částku 15 204 Kč, která podnikatele dostane do daňového bonusu 684 Kč.

Daňový bonus se vrací, pokud převyšuje částku 100 Kč. Pan XX ve variantě 2 tedy bude splňovat podmínky § 35c ZDP a má nárok na vrácení bonusu.

Sociální a zdravotní pojištění:

Jelikož došlo ke změně DZD § 7, je nutno přepočítat odvod na sociální a zdravotní pojištění podnikatele u varianty 2.

Tabulka 27 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění u varianty 2
(vlastní zpracování)

Zdravotní pojištění		Sociální pojištění	
Základ daně	295 771 Kč	Základ daně	295 771 Kč
VZ	147 886 Kč	VZ	147 886 Kč
MVZ	212 646 Kč	MVZ	106 332 Kč

Pojistné 13,5 %	28 708 Kč	Pojistné 29,2 %	43 183 Kč
Odvedené zálohy	28 716 Kč	Odvedené zálohy	43 070 Kč
Přeplatek/Doplatek	-8 Kč	Přeplatek/Doplatek	113 Kč
Nová měsíční záloha	2 627 Kč	Nová měsíční záloha	3 599 Kč

Při výpočtu odvodu zdravotního pojištění ve variantě 2 podnikatel nepřesahuje minimální vyměřovací základ. Pojistné bude vypočteno z MVZ sazbou 13,5 % ve výši 28 708 Kč. Po odečtení zaplacených záloh panu XX vyjde přeplatek na zdravotním pojištění ve výši 8 Kč. Pan XX bude i v roce 2022 platit minimální zálohy na zdravotní pojištění v hodnotě 2 627 Kč. Přeplatek na zdravotní pojištění se vrací, pokud činí nejméně 200 Kč podle § 14 odst. 2 zákona č. 592/1992 Sb. o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Panu XX vyjde přeplatek pod limit 200 Kč, tudíž bude odečten od záloh v nadcházejícím období.

U sociálního pojištění podnikatel přesahuje MVZ, to znamená, že výpočet musí být aplikován z vyměřovacího základu 147 886 Kč. Po roznásobení sazbou 29,2 % pro sociální pojištění vyjde panu XX pojistné ve výši 43 183 Kč, to se následně pokráčí o zaplacené zálohy v hodnotě 43 070 Kč a vznikne mu dlužný doplatek 113 Kč.

Odvody manželky a syna ve variantě 2 budou obdobné jako ve variantě 1. Autor vychází z výpočtů v podkapitole 7.2.

Pan XX varianta 2: - 684 Kč (daň) + 28 708 Kč (ZP) + 43 183 Kč (SP) = 71 207 Kč

Manželka varianta 2: 7 200 Kč (daň) + 24 624 Kč (ZP) = 31 824 Kč

Syn varianta 2: 0 Kč

Konečný odvod rodiny varianta 2: 103 031 Kč

7.3 Varianta 3

Ve variantě 3 autor bakalářské práce aplikuje paušální výdaje jak u příjmů dle § 9 ZDP, tak u příjmů § 7 ZDP.

Uplatnění paušálních výdajů znamená pro podnikatele významnou úsporu času, jelikož nemusí evidovat veškeré doklady spojené s náklady dané živnosti. I když paušální výdaje pokryjí značnou část výdajů, mají taky svoje nevýhody. Podnikatel například nemůže uplatňovat jak skutečné výdaje, tak paušální výdaje na dopravu. Tyhle výdaje jsou již

obsažené v jedné paušální částce. Pokud by podnikatel chtěl využít paušální výdaje na příjmy § 7 ZDP, bude je muset uplatnit na všechny příjmy podle § 7 ZDP. Tohle omezení se ale týká pouze jednoho druhu příjmu. Pan XX si může například zvolit paušální výdaje pro veškeré příjmy § 7 ZDP, ale pro příjmy § 9 ZDP zvolit aplikaci skutečných výdajů nebo naopak viz varianta 2.

Ve variantě 3 se ovšem autor zabývá aplikací paušálních výdajů v obou paragrafech, jelikož dle výpočtů v podkapitole 6.1 a 6.2 se jedná o výhodnější variantu. Autor nyní testuje, zda využití paušálních výdajů na příjmy § 7 ZDP dosáhne efektivnější optimalizace než při využití skutečných výdajů způsobem varianty 2.

Výpočet daně je vykalkulován v tabulce níže autor vychází z výpočtů dílčích základů daně v podkapitole 6.1 a 6.2.

Tabulka 28 Výpočet daně z příjmů u varianty 3
(vlastní zpracování)

Daň z příjmů pana XX	
DZD § 7	240 010 Kč
DZD § 9	168 000 Kč
Základ daně	408 010 Kč
Nezdanitelné části základu daně	15 745 Kč
Upravený základ daně	392 265 Kč
Zaokrouhlený základ daně	392 200 Kč
Daň 15 %	58 830 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč
Daň po slevách	6 150 Kč
Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
Výsledná daň (+)/BONUS (-)	-9 054 Kč

Tabulka 28 vyčísluje vznik daňového bonusu u pana XX ve výši 9 054 Kč. Podnikatel díky uplatnění paušálních výdajů bude vykazovat základ daně po odečtení nezdanitelných částí základu daně a zaokrouhlení celkem 392 200 Kč, kterým po roznásobení sazbou daně a následným odečtením všech slev na dani, na něž má podnikatel nárok, vykalkuluje celkovou daň 6 150 Kč. Za využití daňového zvýhodnění na dítě si podnikatel bude moci od daně po slevách odečíst ještě částku 15 204 Kč, která podnikatele dostane do daňového bonusu 9 054 Kč.

Sociální a zdravotní pojištění:

Na výpočet sociálního a zdravotního pojištění varianty 3, autor odkazuje na tabulku 29, která vychází z dosud vypočtených údajů.

Tabulka 29 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění ve variantě 3
(vlastní zpracování)

Zdravotní pojištění		Sociální pojištění	
Základ daně	240 010 Kč	Základ daně	240 010 Kč
VZ	120 005 Kč	VZ	120 005 Kč
MVZ	212 646 Kč	MVZ	106 332 Kč
Pojistné 13,5 %	28 708 Kč	Pojistné 29,2 %	35 042 Kč
Odvedené zálohy	28 716 Kč	Odvedené zálohy	43 070 Kč
Přeplatek/Doplatek	-8 Kč	Přeplatek/Doplatek	-8 028 Kč
Nová měsíční záloha	2 627 Kč	Nová měsíční záloha	2 921 Kč

Při výpočtu zdravotního pojištění se základ daně oproti minulým variantám ještě snížil, tudíž vyměřovací základ nedosahuje hodnoty minimálního vyměřovacího základu a výsledné pojistné bude opět počítáno z minimálního vyměřovacího základu. Stejně jako u varianty 2, podnikateli vyjde u odvodu zdravotního pojištění přeplatek 8 Kč a v roce 2022 bude odvádět měsíční zálohy ve výši 2 627 Kč.

Sociální pojištění ve variantě 3 je vypočteno ze skutečného vyměřovacího základu, jelikož obdobně jako v předcházejících možnostech podnikatel dosáhne vyššího vyměřovacího základu, než je stanovený minimální vyměřovací základ. Výsledné pojistné u varianty 3 po roznásobení sazbou 29,2 % vychází 35 042 Kč. Jelikož pan XX v průběhu roku 2021 odvedl

zálohy v ročním úhrnu 43 070 Kč, vzniká podnikateli přeplatek ve výši 8 028 Kč (35 042 – 43 070). Nová měsíční záloha na sociální pojištění pro rok 2022 bude činit celkem 2 921 Kč. Přeplatky na sociální pojištění se vrací, pokud přesáhnou hodnotu 100 Kč dle zákona č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku. Příslušná okresní správa sociálního zabezpečení je tedy povinna panu XX vrátit příslušný přeplatek.

Odvody syna a manželky i v této variantě zůstávají neměnné, tudíž autor vychází z podkapitoly 7.1.

Pan XX varianta 3: - 9 054 Kč (daň) + 28 708 Kč (ZP) + 35 042 Kč (SP) = 54 696 Kč

Manželka varianta 3: 7 200 Kč (daň) + 24 624 Kč (ZP) = 31 0824 Kč

Syn varianta 3: 0 Kč

Konečný odvod rodiny varianta 3: 86 520 Kč

7.4 Varianta 4

Ve variantě 4 autor sestavuje scénář odvodu pana XX v případě zdanění příjmů pouze podle § 7 ZDP.

Autor odkazuje na představení podnikatele, kde upozorňuje na společné vlastnictví pronajímaného bytu. Jelikož je byt ve společném vlastnictví pana XX s manželkou, daňové břemeno ze příjmů spojených s pronajímáním bytu může nést pouze jeden z nich. V následující variantě zdanění autor tedy vyčísluje daňový dopad na podnikatele a jeho rodiny, pokud veškeré příjmy související s pronajmem bytu připadnou manželce. Manželka v této variantě již může využít daňové slevy na poplatníka, jelikož bude dosahovat zdanitelných příjmů.

Autor v návaznosti na variantu 3 pokračuje ve využití paušálních výdajů u příjmů § 7 a § 9 ZDP, jelikož se prokázaly jako výhodnější možnost. Podnikatel při jejich užití dosahuje nižšího základu daně. Výpočet daně z příjmů pana XX a jeho manželky je sestaven v tabulce číslo 30.

Tabulka 30 Výpočet daně z příjmů u varianty 4 (vlastní zpracování)

Výpočet daně	Pan XX	Manželka
DZD § 6	0 Kč	48 000 Kč
DZD § 7	240 010 Kč	0 Kč
DZD § 9	0 Kč	168 000 Kč

Základ daně	240 010 Kč	216 000 Kč
NČZD	15 745 Kč	0 Kč
Upravený základ daně	224 265 Kč	216 000 Kč
Zaokrouhlený základ daně	224 200 Kč	216 000 Kč
Daň 15 %	33 630 Kč	32 400 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč	27 840 Kč
Sleva na manželku	0 Kč	0 Kč
Daň po slevách	5 790 Kč	4 560 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč	0 Kč
Daň (+)/BONUS (-)	-9 414 Kč	4 560 Kč

Ve variantě 4 podnikateli vyjde daňový bonus ve výši 9 414 Kč dle tabulky číslo 30. Přenesení daňového břemene na manželku má z hlediska výpočtu daně z příjmů různé následky. Jelikož manželka pana XX za rok 2021 nepřesáhla hranici dosažených příjmů 68 000 Kč, pan XX mohl uplatňovat daňovou slevu na manželku ve výši 24 840 Kč. Ve variantě 4 ale manželka dosahuje příjmů z nájmu ve výši 240 000 Kč, nárok podnikatele na slevu manželku v téhle variantě zaniká. Manželka ve variantě 4 bude danit příjmy z nájmu, zároveň autor odkazuje na § 36 odst. 6 ZDP, který dovoluje zahrnout do základu daně příjmy, ze kterých byla odvedena srážková daň. Manželka si tedy může od daňové povinnosti odečíst již sražené daně zvláštní sazbou daně (7 200 Kč viz varianta 1), tudíž jí vznikne přeplatek na dani.

Daňový odvod manželky: 4 560 Kč – 7 200 Kč = - 2 640 Kč (přeplatek na dani)

Dle § 155 zákona č. 280/2009 Sb. přeplatky na dani vrací správce daně od výše 200 Kč.

Sociální a zdravotní pojištění:

Z hlediska výpočtu sociálního a zdravotního pojištění podnikatele ke změnám nedochází, jelikož SP a ZP se počítá pouze z příjmů § 7 ZDP. Jelikož příjmy z nájmu nezasahují do předmětu pro výpočet pojistného, tak manželka bude znovu pouze odvádět zdravotní pojištění v roční minimální výši 24 624 Kč.

Výpočet pojistného podnikatele ve variantě 4 bude tedy obdobný jako u varianty 3, viz tabulka číslo 31.

Tabulka 31 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění podnikatele u varianty 4 (vlastní zpracování)

Zdravotní pojištění		Sociální pojištění	
Základ daně	240 010 Kč	Základ daně	240 010 Kč
VZ	120 005 Kč	VZ	120 005 Kč
MVZ	212 646 Kč	MVZ	106 332 Kč
Pojistné 13,5 %	28 708 Kč	Pojistné 29,2 %	35 042 Kč
Odvedené zálohy	28 716 Kč	Odvedené zálohy	43 070 Kč
Přeplatek/Doplatek	-8 Kč	Přeplatek/Doplatek	-8 028 Kč
Nová měsíční záloha	2 627 Kč	Nová měsíční záloha	2 920 Kč

U obou pojistných vznikne stejný přeplatek, tzn. 8 Kč (ZP) a 8 028 Kč (SP).

Pan XX varianta 4: - 9 414 Kč (daň) + 28 708 Kč (ZP) + 35 042 Kč (SP) = 54 336 Kč

Manželka varianta 4: - 2 640 Kč (daň) + 24 624 Kč (ZP) = 21 984 Kč

Syn varianta 4: 0 Kč

Konečný odvod rodiny varianta 4: 76 320 Kč

7.5 Varianta 5

Varianta 5 aplikuje optimalizaci daňového zatížení pana XX formou převedení příjmů a výdajů na spolupracující osobu manželku.

Převedení příjmů a výdajů na spolupracující manželku může pan XX využít pouze v mezích zákona za následujících podmínek:

- maximálně ve výši 50 % příjmů a výdajů,
- rozdíl mezi příjmy a výdaji nesmí překročit hranici 540 000 Kč,
- každý započatý měsíc spolupráce nesmí překročit 45 000 Kč.

Manželka pana XX vypomáhala podnikateli v rámci administrativní zátěže. Mimo jiné se také starala o objednávky na webových stránkách. Pan XX má tedy právo využít manželku jako spolupracující osobu.

Autor odkazuje na teoretickou část a zdůrazňuje, že spolu s převedením příjmů na manželku je spojena i ztráta možnosti uplatnění daňové slevy na manželku z pohledu podnikatele. Po převedení příjmů na manželku bude moct i v této variantě manželka využít slevy na poplatníka.

Kromě převodu příjmů a výdajů na manželku varianta 5 zahrnuje ještě daňové zatížení podnikatele na příjmy z nájmu. Tedy podnikatel v téhle podkapitole bude danit příjmy jak z § 7 ZDP, tak příjmy z § 9 ZDP.

Varianta 5 vychází z uplatňování paušálních výdajů, které byly vypočteny v podkapitole 6.2. Dochází zde k úpravě dílčího základu daně § 7 ZDP. Výsledný přepoččet autor rozvrhuje do následující tabulky 32.

Tabulka 32 Rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující manželku (vlastní zpracování)

Podnikatel	50 %	Manželka	50 %
Příjmy	389 638 Kč	Příjmy	389 638 Kč
Výdaje	269 633 Kč	Výdaje	269 633 Kč
DZD § 7	120 005 Kč	DZD § 7	120 005 Kč

Za pomoci převedení příjmů a výdajů na spolupracující osobu – manželku si může pan XX snížit dílčí základ daně § 7 ZDP na 120 005 Kč viz tabulka výše. Autor dále vyčísluje daňové zatížení manželů po převodu příjmů a výdajů, kdy daňové břemeno na příjmy z nájmu bude danit pan XX.

Tabulka 33 Výpočet daně z příjmů u varianty 5 (vlastní zpracování)

Výpočet daně	Pan XX	Manželka
DZD § 6	0 Kč	48 000 Kč
DZD § 7	120 005 Kč	120 005 Kč
DZD § 9	168 000 Kč	0 Kč
Základ daně	288 005 Kč	168 005 Kč
NČZD	15 745 Kč	0 Kč
Upravený základ daně	272 260 Kč	168 005 Kč
Zaokrouhlený základ daně	272 200 Kč	168 000 Kč
Daň 15 %	40 830 Kč	25 200 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč	27 840 Kč

Sleva na manželku	0 Kč	0 Kč
Daň po slevách	12 990 Kč	0 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč	0 Kč
Daň (+)/BONUS (-)	-2 214 Kč	0 Kč

Výpočet daňové povinnosti varianty 5 je vykalkulován v tabulce číslo 33. Daňová povinnost pana XX při absenci slevy na manželku a převedení 50 % příjmů a výdajů vyjde v záporu, tudíž i přes absenci slevy na manželku podnikateli vznikne daňový bonus konkrétně 2 214 Kč. U manželky ve variantě 5 při zdanění 50 % příjmů a výdajů pana XX a následně započítání příjmů, které byly zdaněny zvláštní sazbou daně, vyjde nulová daňová povinnost, tudíž po přičtení již odvedené daně z DPP jí vyjde přeplatek výši 7 200 Kč.

Sociální a zdravotní pojištění:

Výpočet pojistného podnikatele ve variantě 5 uvádí tabulka níže.

Tabulka 34 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění podnikatele u varianty 5 (vlastní zpracování)

Zdravotní pojištění		Sociální pojištění	
Základ daně	120 005 Kč	Základ daně	120 005 Kč
VZ	60 003 Kč	VZ	60 003 Kč
MVZ	212 646 Kč	MVZ	106 332 Kč
Pojistné 13,5 %	28 708 Kč	Pojistné 29,2 %	31 049 Kč
Odvedené zálohy	28 716 Kč	Odvedené zálohy	43 070 Kč
Přeplatek/Doplatek	-8 Kč	Přeplatek/Doplatek	-12 021 Kč
Nová měsíční záloha	2 627 Kč	Nová měsíční záloha	2 841 Kč

U odvodu na zdravotní pojištění ve variantě 5 podnikatel opět nedosahuje minimálního vyměřovacího základu. Pojistné bude tedy vypočteno z minimálního vyměřovacího základu, což vede k přeplatku 8 Kč.

Převedení příjmů má ale za následek snížení vyměřovacího základu (60 003 Kč). U sociálního pojištění tedy podnikatel nebude svým vyměřovacím základem přesahovat minimálního vyměřovacího základu (106 332 Kč), tudíž stejně jak u zdravotního pojištění

bude muset být i sociální pojištění vypočteno z minimálního vyměřovacího základu, což bude mít za následek přeplatek na sociálním pojištění 12 021 Kč. Ovšem vzniká povinnost platit zálohy a doplatek na SP a ZP i pro spolupracující manželku, která bude mít pro tyto účely statut OSVČ vykonávající hlavní činnost, takže bude muset platit zálohy vypočtené z minimálního vyměřovacího základu. Výpočet odvodu na pojistném manželky autor uvádí v tabulce číslo 35.

Tabulka 35 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění manželky u varianty 5 (vlastní zpracování)

Zdravotní pojištění		Sociální pojištění	
Základ daně	120 005 Kč	Základ daně	120 005 Kč
VZ	60 003 Kč	VZ	60 003 Kč
MVZ	212 646 Kč	MVZ	106 332 Kč
Pojistné 13,5 %	28 708 Kč	Pojistné 29,2 %	43 183 Kč
Odvedené zálohy	24 624 Kč	Odvedené zálohy	0 Kč
Přeplatek/Doplatek	4 084 Kč	Přeplatek/Doplatek	43 183 Kč
Nová měsíční záloha	2 627 Kč	Nová měsíční záloha	3 599 Kč

Manželce ve variantě 5 se pojistné u obou pojištění bude vyměřovat z MVZ, jelikož její vyměřovací základ nepřesahuje tuto hodnotu. U odvodu na zdravotní pojištění manželka za rok 2021 odvedla zálohy vyměřené z minimální mzdy ve výši 24 624 Kč, zbývá ji teda doplatit na zdravotní pojištění ještě 4 084 Kč. Odvod na sociální pojištění po výpočtu z MVZ bude pro manželku činit 43 183 Kč, jelikož po celý rok měla statut osoby bez zdanitelných příjmů, neodváděla zálohy na sociální pojištění. Při převodu příjmů a výdajů bude povinnost manželky z hlediska odvodu na SP odvést vyměřené pojistné za zdaňovací období.

Pan XX varianta 5: - 2 214 Kč (daň) + 28 708 Kč (ZP) + 31 049 Kč (SP) = 57 543 Kč

Manželka variantě 5: - 7 200 (daň) + 28 708 (ZP) + 43 183 Kč (SP) = 64 691 Kč

Syn varianta 5: 0 Kč

Konečný odvod rodiny varianta 5: 122 234 Kč

7.6 Varianta 6

Ve variantě 6 autor znovu využívá optimalizace daně ve formě spolupracující osoby (manželky). Oproti variantě 5 autor sestavuje scénář zdanění s převedením 50 % příjmů a výdajů navíc podnikatel nenese daňové břemeno na příjmy z pronájmu.

Pro stanovení dílčího základu daně § 7 ZDP po převodu 50 % příjmů a výdajů na manželku autor vychází z podkapitoly 7.5, kdy DZD § 7 ZDP vychází ve výši 120 005 Kč u obou poplatníků.

Jelikož podnikatel v téhle variantě nebude danit příjmy z nájmu, DZD § 7 bude tvořit jeho celkový základ daně. Obdobně jako u varianty 5 podnikatel i tady ztrácí možnost uplatnit daňovou slevu na manželku. Manželka v této variantě bude danit jak příjmy podle § 7 ZDP, tak příjmy podle § 9 ZDP.

Daňová povinnost podnikatele a manželky při variantě 6 je vyčíslena v tabulce níže.

Tabulka 36 Výpočet daně z příjmů u varianty 6 (vlastní zpracování)

Výpočet daně	Pan XX	Manželka
DZD § 6	0 Kč	48 000 Kč
DZD § 7	120 005 Kč	120 005 Kč
DZD § 9	0 Kč	168 000 Kč
Základ daně	120 005 Kč	336 005 Kč
NČZD	15 745 Kč	0 Kč
Upravený základ daně	104 260 Kč	336 005 Kč
Zaokrouhlený základ daně	104 200 Kč	336 000 Kč
Daň 15 %	15 630 Kč	50 400 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč	27 840 Kč
Sleva na manželku	0 Kč	0 Kč
Daň po slevách	0 Kč	22 560 Kč
Daňové zvýhodnění	0 Kč	15 204 Kč
Daň (+)/BONUS (-)	0 Kč	7 356 Kč

Při absenci dílčího základu daně § 9 ZDP bude podnikateli vycházet daň z příjmu před slevami ve výši pouze 15 630 Kč. Autor se tedy rozhodl pro uplatnění daňového zvýhodnění

na příjmy manželky, aby tím docílil co nejnižšího odvodu na dani rodiny. Z důvodu využití slevy na poplatníka pan XX bude ve variantě 6 dosahovat nulové daňové povinnosti. Pokud manželka uplatní daňové zvýhodnění, její daňová povinnost bude činit 7 356 Kč, po odečtení daní sražených zvláštní sazbou daně (7 200 Kč) vyjde manželce doplatek 156 Kč (7 356 – 7 200).

Sociální a zdravotní pojištění:

Na odvodech zdravotního a sociálního pojištění budou manželé dosahovat stejného výsledku jako ve variantě 5, jelikož příjmy z nájmu nespádají do výpočtu pojistného odvodu. Stanovené nové měsíční zálohy budou taky nabývat stejných hodnot.

Autor vychází z výpočtů z podkapitoly 7.5, odvod na pojistném rodiny bude následovný:

1. Podnikatel

- zdravotní pojištění 28 708 Kč (přepatek 8 Kč),
- sociální pojištění 31 049 Kč (přepatek 12 021 Kč),
- nová měsíční záloha na ZP 2022 = 2 627 Kč,
- nová měsíční záloha na SP 2022 = 2 841 Kč.

2. Manželka

- zdravotní pojištění 28 708 Kč (doplatek 4 084 Kč),
- sociální pojištění 43 183 Kč,
- nová měsíční záloha na ZP 2022 = 2 627 Kč,
- nová měsíční záloha na SP 2022 = 3 599 Kč.

Pana XX varianta 6: 0 Kč (daň) + 28 708 Kč (ZP) + 31 049 Kč (SP) = 59 757 Kč

Manželka varianta 6: 156 Kč (daň) + 28 708 Kč (ZP) + 43 183 Kč (SP) = 72 047 Kč

Syn varianta 6: 0 Kč

Konečný odvod rodiny varianta 6: 131 804 Kč

7.7 Varianta 7

Ve variantě 7 autor aplikuje optimalizaci daně s pomocí spolupracující osoby pouze syna. Marek vypomáhá otci a tím se učí rodinné řemeslo. Mimo to si u otce plní povinnou školní praxi, která se zaměřuje především na programování.

Marek má splněnou povinnou školní docházku a žije společně s panem XX v jedné domácnosti, zákonem dané podmínky pro uplatnění spolupracující osoby tedy splňuje.

Obecné podmínky pro ostatní spolupracující osoby autor čerpá z teoretické části bakalářské práce, jedná se o:

- Nejvýše v úhrnu 30 % podílu příjmů a výdajů.
- Rozdíl mezi příjmy a výdaji nesmí překročit částku 180 000 Kč za rok.
- Každý měsíc spolupráce nesmí přesáhnout 15 000 Kč.

Autor taky upozorňuje, že využití Marka jako spolupracující osoby má za následek ztrátu možnosti využití daňového zvýhodnění.

Varianta 7 také obsahuje zdanění příjmů z nájmu panem XX. Pan XX ve variantě 7 bude tedy danit příjmy § 9 ZDP a příjmy § 7 ZDP po převedení na spolupracující osobu – syna. Manželka v této variantě nebude dosahovat žádného zdanitelného příjmu. Autor dále upozorňuje, že spolupráce se synem povede k odvodové povinnosti SP a ZP i u syna, ale syn bude mít statut OSVČ vykonávající vedlejší činnost, protože studuje, neplatí pro něho minimální vyměřovací základ.

Přepočtení rozdělení příjmů a výdajů autor zobrazuje v tabulce číslo 37. Autor vychází znovu z uplatňování paušálních výdajů, viz podkapitola 6.2.

Tabulka 37 Rozdělení příjmů na spolupracujícího syna
(vlastní zpracování)

Podnikatel	70 %	Syn	30 %
Příjmy	545 493 Kč	Příjmy	233 783 Kč
Výdaje	377 486 Kč	Výdaje	161 780 Kč
DZD § 7	168 007 Kč	DZD § 7	72 003 Kč

Dílčí základ daně § 7 ZDP podnikatele ve variantě 7 po přenesení 30 % příjmů a výdajů na syna bude 168 007 Kč. DZD § 9 ZDP zůstane stejný jako v předchozích variantách, tzn.

168 000 Kč. Pro syna z hlediska daňového odvodu bude DZD § 7 ZDP tvořit 30 % přenesených příjmů a výdajů pana XX v hodnotě 72 003 Kč. Marek bude moci využít pouze slevu na poplatníka. Výsledný výpočet daně z příjmů pana XX a syna Marka ve variantě 7 autor kalkuluje v tabulce číslo 38.

Tabulka 38 Výpočet daně z příjmů u varianty 7 (vlastní zpracování)

Výpočet daně	Pan XX	Syn
DZD § 6	0 Kč	0 Kč
DZD § 7	168 007 Kč	72 003 Kč
DZD § 9	168 000 Kč	0 Kč
Základ daně	336 007 Kč	72 003 Kč
NČZD	15 745 Kč	0 Kč
Upravený základ daně	320 262 Kč	72 003 Kč
Zaokrouhlený základ daně	320 200 Kč	72 000 Kč
Daň 15 %	48 030 Kč	10 800 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč	27 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč	0 Kč
Daň po slevách	0 Kč	0 Kč
Daňové zvýhodnění	0 Kč	0 Kč
Daň (+)/BONUS (-)	0 Kč	0 Kč

Panu XX ve variantě 7 při aplikaci optimalizace spolupracující osoby – syna, vyjde nulová daň, jelikož odpočet daňových slev od daně nemůže nabývat záporných hodnot. Podnikatel ve variantě 7 bude těžit zejména z daňové slevy na manželku, kterou může za podmínek varianty 7 uplatnit. Podnikateli v této variantě nebude proplacen daňový bonus, jelikož ten by vznikl pouze při aplikaci daňového zvýhodnění, na které podnikatel v této variantě nebude mít nárok podle § 13 odst. 4 ZDP. Syn díky nízkému základu daně bude dosahovat daňové povinnosti před slevami 10 800 Kč. V případě vyšší daňové povinnosti je zde možnost ještě uplatnit u syna slevu na studenta. U varianty 7 to ale není potřeba, jelikož syn bude dosahovat nulové daňové povinnosti již po odečtení slevy na poplatníka. Viz tabulka číslo 38.

Sociální a zdravotní pojištění:

Autor nyní ověří, zda podnikateli ve variantě 7 vzniknou přeplatky na sociálním a zdravotním pojištěním.

Jelikož vyměřovací základ pro sociální a zdravotní pojištění ve variantě 7 bude 84 004 Kč (50 % z DZD § 7 ZDP), podnikatel znovu nedosáhne na minimální vyměřovací základy (SP = 106 332 Kč, ZP = 212 646 Kč). Výsledné pojistné mu bude vypočteno z MVZ u obou pojistných.

Z tohoto důvodu mu na odvodech tedy vzniknou stejné přeplatky a stanoví se stejné nové zálohy jako ve variantě 5 a 6. Autor vychází z výpočtu z podkapitoly číslo 7.5, tzn.:

- zdravotní pojištění 28 708 (přeplatek 8 Kč),
- sociální pojištění 31 049 (přeplatek 12 021 Kč),
- nová měsíční záloha na ZP 2022 = 2 627 Kč,
- nová měsíční záloha na SP 2022 = 2 841 Kč.

Účast na sociálním pojistném syna nebude povinna, jelikož Marek bude plnit statut OSVČ provozující vedlejší činnost a jeho DZD § 7 ZDP (72 003 Kč) nebude dosahovat rozhodné částky pro účast na sociálním pojištění 85 058 Kč, viz teoretická část. Marek bude ale povinen odvést zdravotní pojistné z VZ, jelikož bude mít statut OSVČ vykonávající vedlejší činnost, neplatí pro něj MVZ, nýbrž jeho skutečný VZ. Výpočet odvodu na zdravotní pojištění syna autor kalkuluje v tabulce níže.

Tabulka 39 Zdravotní pojištění varianta 7 syn (vlastní zpracování)

Zdravotní pojištění syn	
Základ daně	72 003 Kč
VZ	36 002 Kč
MVZ	212 646 Kč
Pojistné 13,5 %	4 861 Kč
Odvedené zálohy	0 Kč
Přeplatek/Doplatek	4 861 Kč
Nová měsíční záloha	406 Kč

Jeho odvod na zdravotní pojištění ve variantě 7 bude 4 861 Kč. Manželka v téhle variantě bude odvádět zdravotní pojištění a již sraženou daň z DPP viz varianta 1.

Pan XX varianta 7: 0 Kč (daň) + 28 708 Kč (ZP) + 31 049 Kč (SP) = 59 757 Kč

Manželka varianta 7: 7 200 Kč (daň) + 24 624 (ZP) = 31 824 Kč

Syn varianta 7: 4 861 (ZP) Kč

Konečný odvod rodiny varianta 7: 96 442 Kč

7.8 Varianta 8

Autor ve variantě 8 využívá obdobné optimalizace, jako ve variantě 7 tzn. převod příjmů a výdajů na spolupracující osobu – syna Marka. Oproti variantě 7 ale autor sestavuje scénář zdanění, pokud by příjmy z nájmu opět zdanila manželka.

Autor tedy musí přepočítat základ daně a zároveň nemůže využít slevu na manželku, jelikož by nesplňovala zákonem stanovené podmínky (příjmy vyšší než 68 000 Kč). Kromě slevy na manželky by podnikatel v této variantě opět nemohl využít daňového zvýhodnění na Marka.

Přepočtené dílčí základy daně § 7 ZDP ve variantě 8 pro pana XX a syna Marka jsou vypočteny v podkapitole 7.7. Dílčí základ daně § 9 ZDP, který bude v této variantě uplatňovat manželka, zůstává stejný jako v předchozích variantách. Výsledná daňová povinnost rodiny ve variantě 8 je vyčíslena v tabulce číslo 40.

Tabulka 40 Výpočet daně z příjmů u varianty 8 (vlastní zpracování)

Výpočet daně	Pan XX	Syn	Manželka
DZD § 6	0 Kč	0 Kč	48 000 Kč
DZD § 7	168 007 Kč	72 003 Kč	0 Kč
DZD § 9	0 Kč	0 Kč	168 000 Kč
Základ daně	168 007 Kč	72 003 Kč	216 000 Kč
NČZD	15 745 Kč	0 Kč	0 Kč
Upravený základ daně	152 262 Kč	72 003 Kč	216 000 Kč
Zaokrouhlený základ daně	152 200 Kč	72 000 Kč	216 000 Kč
Daň 15 %	22 830 Kč	10 800 Kč	32 400 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč	27 840 Kč	27 840 Kč

Sleva na manželku	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Daň po slevách	0 Kč	0 Kč	4 560 Kč
Daňové zvýhodnění	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Daň (+)/BONUS (-)	0 Kč	0 Kč	4 560 Kč

Výpočet daňové povinnosti ve variantě 8 při kombinaci převodu příjmů a výdajů na spolupracující osobu – syna a zdanění příjmů z nájmu manželkou dokáže vyčíslit nulovou daňovou povinnost pro podnikatele a syna. Ve variantě 8 u daňové povinnosti manželky autor dle § 36 odst. 6 ZDP odečte daň již sraženou z DPP, tudíž manželce vyjde přeplatek na dani ve výši 2 640 Kč (4 560 – 7 200).

Autor potvrdil, že i přes absenci slevy na manželku a daňového zvýhodnění může podnikatel dosáhnout nulové daně stejně jako ve variantě 7.

Sociální a zdravotní pojištění:

Sociální a zdravotní pojištění u podnikatele a syna bude vycházet ve stejných hodnotách jako ve variantě 7. Jelikož příjmy z nájmu nemají vliv na výpočet pojistného, u manželky bude odvodová povinnost stejná jako při variantě 1. Manželka se nebude muset hlásit na zdravotní pojišťovnu a správu sociálního zabezpečení, protože jde jen o příjmy podle § 9 ZDP nikoliv o příjmy podle § 7 ZDP, proto bude mít statut jako v kapitole PŘEDSTAVENÍ OSVČ, tedy bude si maximálně platit pouze zdravotní pojištění jako osoba bez zdanitelných příjmů. Autor tedy vychází z hodnot v podkapitole 7.7 a 7.1.

Pan XX při variantě 8: 0 Kč (daň) + 28 708 Kč (ZP) + 31 049 Kč (SP) = 59 757 Kč

Manželka varianta 8: - 2 640 Kč (daň) + 24 624 (ZP) Kč

Syn varianta 8: 4 861 Kč (ZP) Kč

Konečný odvod rodiny varianta 8: 86 602 Kč

7.9 Varianta 9

Dle představení OSVČ pana XX zajímalo, zda by se mu vyplatilo platit paušální daň. Autor tedy ve variantě 9 jako formu optimalizace aplikuje paušální daň a vyčísluje konečnou odvodovou povinnost rodiny, pokud by pan XX po celý rok 2021 platil paušální daň.

Autor odkazuje na teoretickou část. Nejdříve zjišťuje, zda pan XX vůbec splňuje podmínky a může paušální daň využívat.

Paušální daň mimo ostatních podmínek uvedených v § 7a ZDP mohou využívat poplatníci s příjmy pouze podle § 7 ZDP a nesmí být plátcí DPH (jejich příjmy nesmí přesáhnout 1 milion Kč).

Podnikatel v případě zdanění příjmů z § 7 a současně § 9 ZDP ve variantách 1 až 3 přesahuje hranici příjmů 1 milionu korun a stává se plátcem DPH, proto nemůže využít paušální daně jak z důvodu přesahu příjmů, tak z důvodu inkasování příjmů, které spadají do jiného paragrafu než § 7 ZDP. Pan XX by mohl platit paušální daň, pouze pokud by příjmy z nájmu danila jeho manželka, jelikož byt mají ve společném vlastnictví. Jen v tomto případě by splňoval veškeré podmínky pro přihlášení k paušální dani.

Paušální daň pro rok 2021 je stanovena měsíční částkou 5 469 Kč (65 628 Kč za rok). Částka je tvořena z daně z příjmu ve výši 100 Kč (1 200 Kč za rok), sociálního pojištění 2 976 Kč (35 712 Kč za rok) a zdravotního pojištění 2 393 Kč (28 716 Kč za rok).

Při režimu platby paušální daně by manželka musela danit příjmy z nájmu. U varianty 9 by manželka pana XX mohla využít daňové zvýhodnění na syna formou slevy na dani, ale nemohla by využít daňový bonus, protože nesplňuje podmínku mít příjmy podle § 6 a § 7 ZDP ve výši alespoň šestinásobku minimální mzdy, tudíž u ní nenastane daňová povinnost ani bonus. Po zahrnutí příjmů z DPP jí vznikne již zmíněný přeplatek na dani 7 200 Kč. Jde o srážkovou daň, kterou manželka využije k odpočtu od daňové povinnosti dle § 36 odst. 6 ZDP. Autor odkazuje na výpočet daně z příjmů manželky pana XX ve variantě 9 v tabulce číslo 41.

Tabulka 41 Daň z příjmů manželky varianta 9
(vlastní zpracování)

Daň z příjmů manželka	
DZD § 6	48 000 Kč
DZD § 9	168 000 Kč
Základ daně	216 000 Kč
Nezdanitelné části základu daně	0 Kč
Upravený základ daně	216 000 Kč
Zaokrouhlený základ daně	216 000 Kč

Daň 15 %	32 400 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč
Sleva na manželku	0 Kč
Daň po slevách	4 560 Kč
Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
Výsledná daň (+)/BONUS (-)	0 Kč
Přeplatek na dani	7 200 Kč

Syn by v této variantě nevykazoval odvody jak na dani, tak na pojistném viz varianta 1.

Pan XX varianta 9: 1 200 Kč (daň) + 28 716 Kč (ZP) + 35 712 Kč (SP) = 65 628 Kč

Manželka varianta 9: - 7 200 Kč (daň) + 24 624 Kč (ZP) = 17 424 Kč

Syn varianta 9: 0 Kč

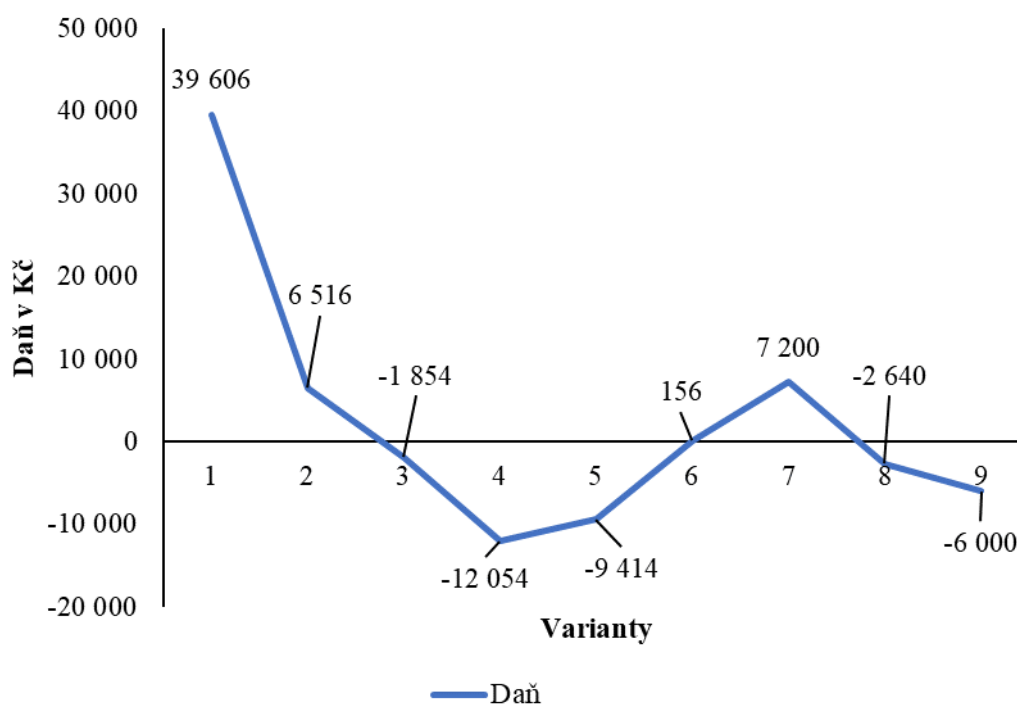
Konečný odvod rodiny varianta 9: 83 052 Kč

8 POROVNÁNÍ VARIANT A DOPORUČENÍ

V kapitole 8 se autor bakalářské práce zaměřuje na souhrn veškerých variant zdanění pana XX a jeho rodiny, následně porovnává efektivnost jejich optimalizace a poté doporučuje podnikateli výslednou variantu.

8.1 Porovnání variant

Nejdříve autor porovnává vývoj odvodu na daních z příjmu celé rodiny pana XX v jednotlivých variantách. Hodnoty jsou vyčísleny v obrázku číslo 7.

Obrázek 7 Daň z příjmů v jednotlivých variantách (vlastní zpracování)

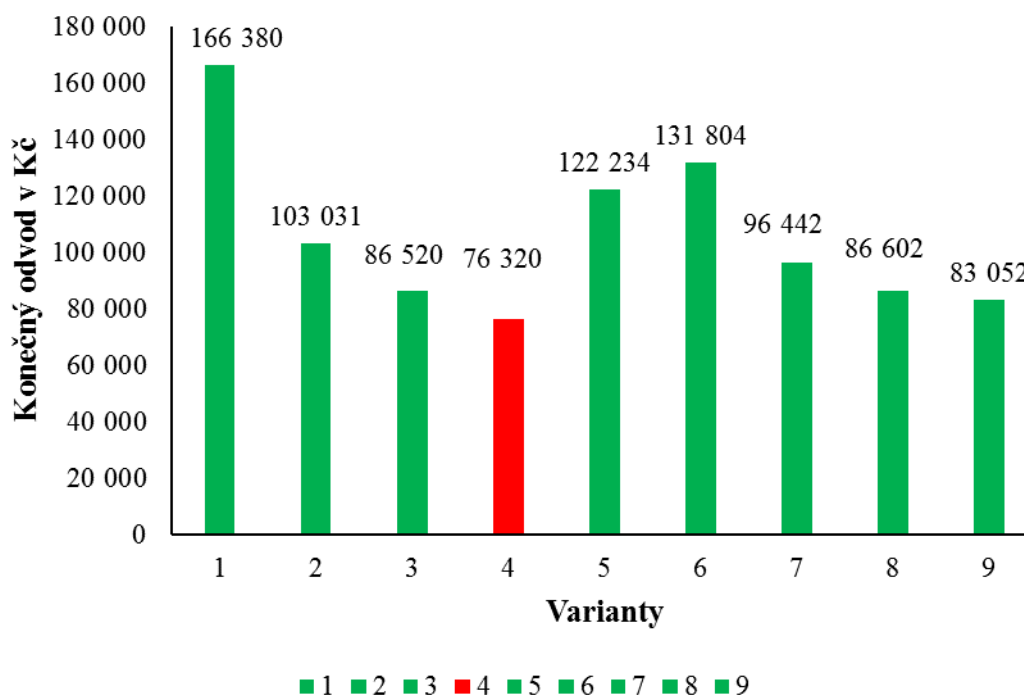
Daň z příjmů autor kalkuluje v každé variantě za pomoci jiných optimalizací. Využívá k tomu kombinace daňových slev s daňovým zvýhodněním, uplatňování rozdílných způsobů výdajů, převedení příjmů a výdajů na spolupracující osoby nebo aplikace režimu paušální daně.

Autor odkazuje na obrázek č. 7, který porovnává odvod na daních z příjmu celé rodiny pana XX. Dle obrázku autor posuzuje variantu 1 jako nejméně výhodnou z hlediska odvodu na daních, jelikož dosahuje nejvyšších hodnot. Je to především proto, že varianta 1 slouží jako modelový základ pro následné optimalizace v dalších variantách, jedná se o vyčíslení aktuálního daňového zatížení pana XX a jeho rodiny.

Z hlediska grafu autor dochází k závěru, že varianta 4 nabývá nejnižších hodnot (- 12 054 Kč). Záporná hodnota vychází z daňového bonusu podnikatele (9 414 Kč) a přeplatku na dani manželky (2 640 Kč) při využití § 36 odst. 6 ZDP. Rodina pana XX by tedy v této variantě na dani z příjmu neodvedla nic, naopak by jí vznikla pohledávka za finančním úřadem kvůli přeplatku na dani a daňovém bonusu.

Z pohledu odvodu na dani z příjmu je varianta 4 nejefektivnější, autor ale musí porovnat konečný odvod rodiny podnikatele v jednotlivých variantách, jelikož součástí konečného odvodu fyzických osob je i odvod na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Autor tedy následně analyzuje, zda varianta 4 při zahrnutí pojistných odvodů je opravdu ta nejefektivnější volba optimalizace pro pana XX a jeho rodinu.

Porovnání konečných odvodů popisuje obrázek číslo 8. Konečné odvody se skládají z daně z příjmů, zdravotního pojištění a sociálního pojištění vypočítaných v jednotlivých variantách. Konečné odvody respektují nejen daňové a pojistné zatížení pana XX, ale také komplexně všechny členy rodiny jako celek.

Obrázek 8 Porovnání konečných odvodů (vlastní zpracování)

Z výše uvedeného obrázku autor potvrzuje hypotézu a shledává variantu 4 při zahrnutí povinných pojistných odvodů k daňovému břemenu rodiny jako nejvýhodnější ze všech vypočtených variant. Jelikož dosahuje nejnižší hodnoty, aplikováním této varianty by rodina pana XX dosáhla nejmenšího odvodu na dani i na zdravotním a sociálním pojištění.

8.2 Doporučení

Tato práce se zaměřuje na optimalizaci daňové povinnosti s odvody na sociální a zdravotní pojištění pana XX. Autor provedl analýzu a sestavil 9 variant s odlišnými možnostmi zdanění příjmů rodiny podnikatele, které následně v podkapitole 8.1 srovnal v grafu. Na základě srovnaných variant v grafickém znázornění v předešlé podkapitole autor doporučuje variantu 4.

Autor panu XX doporučuje variantu 4 z důvodu nejnižšího konečného odvodu při komplexním odvodovém zatížení celé rodiny za zdaňovací období 2021. Při jejím užití vychází nejnižší konečný odvod 76 320 Kč viz obrázek č. 8.

Varianta číslo 4 se skládá z uplatnění paušálních výdajů na příjmy pana XX podle § 7 ZDP. Následně využívá možnost přenesení daňového břemene příjmů z nájmu bytu na manželku za současného uplatnění paušálních výdajů na tyto příjmy. Syn v této variantě nebude účasten žádného odvodu jak z hlediska daní, tak pojistného. Z pohledu pana XX při absenci daňové povinnosti příjmů z nájmu se podnikatel ve variantě 4 dostane do daňového bonusu 9 414 Kč. Z hlediska manželky se díky zahrnutí příjmů z DPP a následné aplikaci § 36 odst. 6 ZDP dostane do přeplatku na dani ve výši 2 640 Kč.

U odvodů na SP a ZP podnikatel dosahuje přeplatku u obou pojistných konkrétně 8 Kč (ZP) a 8 028 Kč (SP). Manželka ve variantě 4 bude platit pouze ZP jako osoba bez zdanitelných příjmů ve výši 24 624 Kč. Její příjmy dle § 9 ZDP totiž nepodléhají odvodům na SP a ZP.

Autor dále upozorňuje, že aplikování varianty 4 obsahuje změnu uplatňování výdajů ze skutečných na paušální u příjmů dle § 7 a § 9 ZDP. Pokud by pan XX chtěl využít způsob uplatňování paušálních výdajů již ve zdaňovacím období 2021, je nutné dodržet ustanovení § 23 odst. 8 ZDP a upravit základ daně z předešlého roku (2020) o pohledávky, nespotřebované zásoby nebo závazky a v daňovém přiznání za rok 2021 tyto změny dodat. To znamená, že varianta 4 by v případě dodanění zmíněných položek musela o tyto daňové výdaje zvýšit konečný odvod. Pan XX ale nevykazoval žádné neuhrazené pohledávky či závazky. Zásoby podnikatel kupoval na zakázku přesně (viz představení podnikatele), tudíž by změna na daň neměla vliv a konečný odvod varianty 4 by zůstal neměnný.

Autor rovněž odpovídá panu XX na dotaz, zda by měl zvážit režim paušální daně.

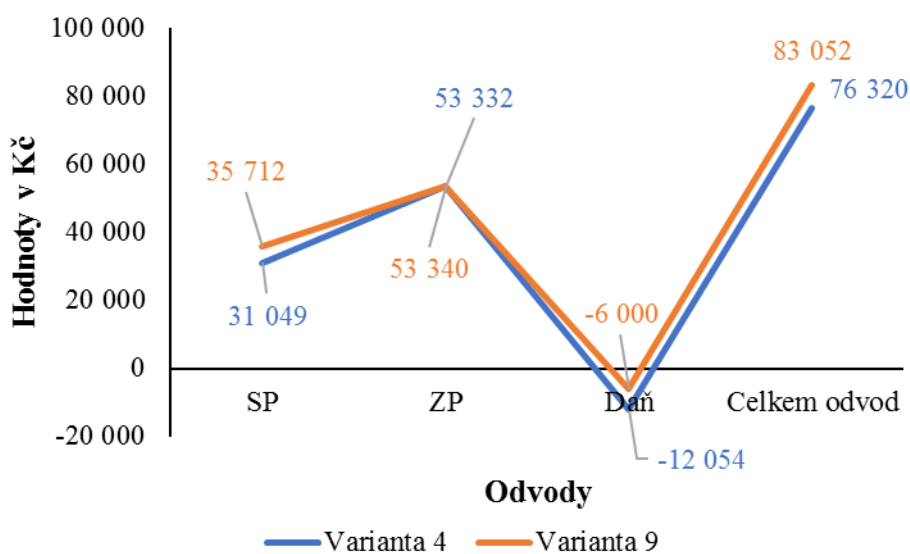
Režim paušální daně sebou nese mnoho výhod a určitě by podnikateli ušetřil spoustu času a administrativní zátěže. Ovšem při rozpočítání jednotlivých odvodů jak daně z příjmů, tak

sociálního a zdravotního pojištění při zohlednění odvodů celé rodiny, autor dochází k nadcházejícímu závěru.

Pokud by podnikatel aplikoval paušální daň v roce 2021, manželka by musela nést daňové břemeno příjmů § 9 ZDP, aby splňoval zákonem stanovené podmínky pro vstup do režimu paušální daně. Konečný odvod rodiny při tomto zohlednění by byl 83 052 Kč, viz podkapitola 7.9. Při porovnání s variantou 4 (76 320 Kč), kdy manželka obdobně zdaňuje příjmy z nájmu, by paušální daň v roce 2021 byla pro rodinu pana XX z hlediska konečného odvodu i daňového odvodu nevýhodná viz obrázek 7 a 8. Posudek autora však nelze chápat jako fixní vzhledem k možným změnám podnikatelovy nejen finanční, ale i životní situace v budoucích letech.

Nicméně pokud by se pan XX rozhodl vstoupit do režimu paušální daně v nadcházejícím roce, musel by se registrovat nejpozději do 10.1. 2022 a stejně jako u přechodu způsobu uplatnění výdajů by i pro vstup do paušálního režimu musel zohlednit § 23 odst. 8 ZDP.

Výsledné srovnání odvodů při využití varianty 4 a varianty 9 znázorňuje graficky obrázek číslo 9.

Obrázek 9 Srovnání varianty 4 a 9 (vlastní zpracování)

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat daň z příjmu fyzických osob a vyjádřit její optimalizaci. Autor v teoretické části zpracoval literární rešerši zaměřenou na toto téma.

Teoretická část byla řazena logicky za sebou, čtenáři byly nejdříve předloženy základní pojmy daně, které byly následně užity při průzkumu konkrétní daně z příjmů fyzických osob. Daň z příjmů fyzických osob byla v teoretické části prezentována tak, aby čtenáře seznámila s důležitými aspekty, které slouží k sestavení odvodové povinnosti fyzických osob ve formě daní.

Součástí teoretického obsahu bylo i seznámení se sociálním a zdravotním pojištěním, které tvoří nedílnou součást odvodové povinnosti fyzických osob. V této kapitole autor rozebral výpočet a povinnosti k odvodu pojistných pro jednotlivé fyzické osoby.

Poslední teoretická kapitola byla zaměřena na možnosti optimalizace daně z příjmů fyzických osob. Autor na základě literárních pramenů představil některé z vybraných optimalizací a nastínil jejich způsob aplikace do výpočtu daně z příjmů tak, aby docílily nižšího odvodu na dani. Zaměřil se na způsoby legální optimalizace jako aplikování režimu paušální daně, zvýšení nákladů vkladem osobního auta do obchodního majetku a optimalizaci ve formě převodu příjmů a výdajů na spolupracující osoby.

Autor v teoretické části rovněž upozornil na některé změny v zákoně o dani z příjmů platné pro zdaňovací období roku 2021.

V praktické části autor charakterizoval vybranou fyzickou osobu včetně rodinných příslušníků, následně na základě představení aplikoval optimalizace daně z příjmů fyzických osob, které byly uvedeny v teoretické části, a vypočítal příslušné daňové zatížení spolu s odvody na sociální a zdravotní pojištění.

Představení podnikatele sloužilo autorovi jako vstupní zadání k sestavení daňové povinnosti a jeho optimalizace. Autor postupoval krok po kroku od elementárního způsobu a pomocí analýzy nákladů vybíral nejvýhodnější cestu skrze kalkulace dílčích základů daně. Poté na vypočtené dílčí základy daně aplikoval a testoval jednotlivé varianty optimalizace daně z příjmů pana XX spolu s jeho odvody na sociálním a zdravotním pojištění tak, aby při sestavení konečné odvodové povinnosti byla zohledněna celá jeho rodina.

Pomocí poznatků z teoretické části autor analyzoval situaci pana XX a prvotně vyjádřil formy možného snížení daně v podobě nezdanitelných částí základu daně, daňových slev a

daňového zvýhodnění. Následně postupoval pomocí metod optimalizace uplatněných ve variantách zdanění.

Varianta 1 sloužila jako výpočet současné daňové povinnosti pana XX i jeho rodiny a nebyla v ní aplikována žádná optimalizace.

Varianty 2, 3 a 4 na sebe logicky navazovaly. Jejich příslušné efektivní postupy autor využil v případě zjištěného nižšího daňového zatížení jako vstupní základové informace pro nadcházející variantu a tímto způsobem spirálovitě navyšoval optimalizaci k nejefektivnějšímu možnému způsobu.

Varianty 5, 6, 7, 8 ovšem spirálovitý efekt nepotvrdily, jednalo se o varianty využívající optimalizaci daně formou převodu příjmů a výdajů na spolupracující osoby v rozličných kombinacích. Tyto nevykázaly ideální optimalizaci konečného odvodu rodiny pana XX.

Varianta 9 zohledňující paušální daň byla autorem rovněž vyhodnocena jako nevýhodná pro rok 2021.

Průlomovou se ukázala být varianta 4, v níž autor podnikateli navrhnul využít způsob uplatnění paušálních výdajů na příjmy podle § 7 a § 9 ZDP. Autor dále shledal za výhodné uvést k daňovému zatížení společně vlastněného bytu manželku. Jednoznačnost nejvýhodnějšího postupu variantou zcela potvrdilo autorovo závěrečné grafické ztvárnění všech aplikovaných konečných odvodů. Tuto tedy autor sestavil jako finální návrh pro optimalizaci daně z příjmu pana XX pro zdaňovací období roku 2021.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BERÁNEK, Petr, 2021. *Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ: a další poplatníky s dílčím základem v § 7*. Olomouc: ANAG. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-318-9.

BUCHTA, Petr, 2016. *Veřejné finance*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. ISBN 978-80-7452-116-4.

Daňový subjekt. *Libroten.cz* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://www.libroten.cz/blog/danovy-subjekt>

JAMES, Simon a Christopher NOBES, 2018. *The economics of taxation: principles, policy and practice*. 18th ed. Birmingham: Fiscal Publications, 326 s. ISBN 978-1-906201-42-5.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila, 2018. *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Praha: Ústav práva a právní vědy. Právo a management. ISBN 9788087974179.

KUBÁTOVÁ, Alena, 2021. Spolupracující osoba – co a jak lze či nelze rozdělit. *Portal.pohoda.cz* [online]. [cit. 2022-03-30]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/spolupracujici-osoba-%E2%80%93-co-a-jak-lze-ci-nelze-rozde/>

KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-165-3.

KUČEROVÁ, Dagmar, 2022. Slevy na dani a jejich uplatnění v roce 2021 a 2022. *Podnikatel.cz* [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/slevy-na-dani-a-jejich-uplatneni-v-roce-2021-a-2022/>

LEXOVÁ, Markéta, 2020. Zdanění ostatních příjmů fyzických osob v příkladech. *Portal.pohoda.cz* [online]. [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/zdaneni-ostatnich-prijmu-fyzickych-osob-v-priklade/>

MACHÁČEK, Ivan, 2021. *Fyzické osoby a daň z příjmů*. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer, Otázky a odpovědi z praxe. ISBN 978-80-7676-075-2.

MACHÁČEK, Ivan, 2019. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-195-6.

MĚČÍŘOVÁ, Lucie, 2021. Jak se daní příjmy z kapitálového majetku. *Finance.cz* [online]. [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/530468-zdaneni-kapitaloveho-majetku/>

Paušální daň OSVČ, 2022. *Jakpodnikat.cz* [online]. [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://www.jakpodnikat.cz/pausal-osvc.php>

POKORNÁ, Lenka, 2022. Jak změnit způsob uplatňování výdajů u OSVČ? Máme návod. *Podnikatel.cz* [online]. [cit. 2022-05-12]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/pausalni-vydaje/>

POLOLÁNÍK, Lukáš, 2022. Jak se daní pronájem?. *Finance.cz* [online]. [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/29026-vite-jak-se-dani-prijmy-z-pronajmu-bytu/>

PTÁČKOVÁ MÍŠAŘOVÁ, Petra a Milena OTAVOVÁ, 2018. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. aktualizované vydání. Ostrava: Key Publishing. Ekonomie (Key Publishing). ISBN 978-807-4182-952.

Sociální a zdravotní pojištění, © 1998 – 2022. *Měsíc.cz* [online]. [cit. 2022-03-09]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/socialni-a-zdravotni-pojisteni/>

Sociální pojištění OSVČ - odvod a platba pojistného. *Finance.cz* [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/socialni-pojisteni-osvc/odvod-a-placeni/>

SOJKA, Vlastimil et al., 2017. *Mezinárodní zdanění příjmů: smlouvy o zamezení dvojího zdanění a zákon o daních z příjmů*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Daně (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-807-5526-885.

Štítek sazba daně, 2022. *Finance.cz* [online]. [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://tema.finance.cz/d/sazba-dane/>

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ, 2020. *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-887-4.

VOSÍČKOVÁ, Kateřina, 2021. Spolupracující osoby z pohledu daně z příjmů: jak rozdělit příjmy a výdaje. *Money.cz* [online]. [cit. 2022-03-30]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/kdo-jsou-spolupracujici-osoby-z-pohledu-dane-z-prijmu-a-jak-vam-pomohou-s-danovou-optimalizaci/>

Výše a sazba pojistného, 2022. Česká správa sociálního zabezpečení [online]. [cit. 2022-05-14]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/vyse-a-sazba>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

§	Paragraf
Č.	Číslo
DP	Důchodové pojištění
DPH	Daň z přidané hodnoty
DZD	Dílčí základ daně
EU	Evropská unie
IČO	Identifikační číslo osoby
IT	Informační technologie
Mil.	Milion
MVZ	Minimální vyměřovací základ
NČZD	Nezdanitelné části základu daně
NP	Nemocenské pojištění
Odst.	Odstavec
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PZDP	Poslední známá daňová povinnost
RČ	Rodné číslo
Sb.	Sbírka
SP	Sociální pojištění
SPZ	Státní politika zaměstnanosti
TV	Televize
VZ	Vyměřovací základ
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZP	Zdravotní pojištění

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Druhy sazeb daně (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)	16
Obrázek 2 Období, za které se vybírá daň z příjmů fyzických osob a pojistné sociální pojištění (vlastní zpracování dle Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)	19
Obrázek 3 Způsoby uplatňování výdajů u příjmů ze samostatné činnosti (vlastní zpracování dle Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)	25
Obrázek 4 Příjem nepatří do kategorií příjmů § 6–9 ZDP, následně neprojde testem osvobození a je zdaněn jako ostatní příjem podle § 10 ZDP (Lexová, 2020)	29
Obrázek 5 Části systému sociálního pojištění v České republice (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020)	36
Obrázek 6 Přehled skutečných a paušálních výdajů	54
Obrázek 7 Daň z příjmů v jednotlivých variantách (vlastní zpracování)	82
Obrázek 8 Porovnání konečných odvodů (vlastní zpracování)	83
Obrázek 9 Srovnání varianty 4 a 9 (vlastní zpracování)	85

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Daně přímé a nepřímé – příklady (Kubátová, 2018)	17
Tabulka 2 Uplatnění sazby daně v rámci ročního základu daně (vlastní zpracování dle Macháček, 2021).....	22
Tabulka 3 Uplatnění sazby daně v rámci měsíční zálohy na daň (vlastní zpracování dle Macháček, 2021).....	22
Tabulka 4 Odpisová skupina (vlastní zpracování dle Zákon č. 586/1992 Sb.)	25
Tabulka 5 Rovnoměrné odpisování (vlastní zpracování dle Macháček, 2021).....	26
Tabulka 6 Zrychlené odpisování (vlastní zpracování dle Zákon č. 586/1992 Sb.)	26
Tabulka 7 Zálohy na daň z příjmů (vlastní zpracování dle Vančurová, Láchová a Zídková, 2020).....	35
Tabulka 8 Sociální pojištění (vlastní zpracování dle Výše a sazba pojistného, 2022)	36
Tabulka 9 Zdravotní pojištění (vlastní zpracování dle Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)	38
Tabulka 10 Výdaje na malování (vlastní zpracování)	47
Tabulka 11 Ostatní bytové výdaje (vlastní zpracování)	48
Tabulka 12 Příjmy podle § 7 řemeslná živnost (vlastní zpracování).....	49
Tabulka 13 Příjmy podle § 7 volná živnost (vlastní zpracování)	49
Tabulka 14 Dílčí základ daně paušální výdaje (vlastní zpracování)	50
Tabulka 15 Rovnoměrné odpisy počítače (vlastní zpracování).....	51
Tabulka 16 Výdaje řemeslná živnost (vlastní zpracování).....	51
Tabulka 17 Průměrné ceny pohonných hmot 2021 (vlastní zpracování dle vyhlášky č. 589/2020 Sb.).....	52
Tabulka 18 Výdaje řemeslná živnost celkem (vlastní zpracování)	53
Tabulka 19 Dílčí základ daně skutečné výdaje (vlastní zpracování).....	53
Tabulka 20 Výdaje řemeslná živnost se skutečnými výdaji na dopravu (vlastní zpracování)	56
Tabulka 21 Výpočet daně z příjmů u varianty 1 (vlastní zpracování).....	57
Tabulka 22 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění podnikatele u varianty 1 (vlastní zpracování).....	58
Tabulka 23 Odpisy auta 1. rok (vlastní zpracování).....	60
Tabulka 24 Pojištění auta (vlastní zpracování dle interních materiálů společnosti Jaro pojištění)	61
Tabulka 25 Výdaje řemeslná živnost s autem zařazeným v obchodním majetku (vlastní zpracování).....	62
Tabulka 26 Výpočet daně z příjmů u varianty 2 (vlastní zpracování).....	62
Tabulka 27 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění u varianty 2 (vlastní zpracování).....	63

Tabulka 28 Výpočet daně z příjmů u varianty 3 (vlastní zpracování).....	65
Tabulka 29 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění ve variantě 3 (vlastní zpracování)	66
Tabulka 30 Výpočet daně z příjmů u varianty 4 (vlastní zpracování).....	67
Tabulka 31 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění podnikatele u varianty 4 (vlastní zpracování).....	69
Tabulka 32 Rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující manželku (vlastní zpracování).	70
Tabulka 33 Výpočet daně z příjmů u varianty 5 (vlastní zpracování).....	70
Tabulka 34 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění podnikatele u varianty 5 (vlastní zpracování).....	71
Tabulka 35 Výpočet zdravotního a sociálního pojištění manželky u varianty 5 (vlastní zpracování).....	72
Tabulka 36 Výpočet daně z příjmů u varianty 6 (vlastní zpracování).....	73
Tabulka 37 Rozdělení příjmů na spolupracujícího syna (vlastní zpracování).....	75
Tabulka 38 Výpočet daně z příjmů u varianty 7 (vlastní zpracování).....	76
Tabulka 39 Zdravotní pojištění varianta 7 syn (vlastní zpracování)	77
Tabulka 40 Výpočet daně z příjmů u varianty 8 (vlastní zpracování).....	78
Tabulka 41 Daň z příjmů manželky varianta 9 (vlastní zpracování).....	80